

ДА ВЪЗЛЮБИШЪ

II. МЛАДЕНКИ СЪБОРЪ

1924 г.

СЕВЛИЕВО

1940

Да възлюбишъ.

Въ свѣта сществува единъ законъ, неизвестенъ на съвременното човѣчество по своята сжщина. Този великъ, разуменъ законъ е неизвестенъ, понеже човѣшката душа и човѣшкиятъ духъ не сж дошли на такава степенъ на развитие да схващатъ неговата висота. Той е предаденъ съ дветѣ велики заповѣди отъ Евангелието, за които Христосъ казва, че върху тѣхъ е построенъ цѣлиятъ свѣтъ. Тѣ сж: „Да възлюбишъ Господа Бога твоего съ всичкия си умъ, съ всичкото си сърдце, съ всичката си душа и съ всичката си сила. Да възлюбишъ ближния си като себе си!“

За да разберемъ смисъла на тѣзи две велики заповѣди, не е достатъчно само да ги четемъ; тѣ се нуждаятъ, отъ една страна, отъ обяснение на тѣхния вжтрешенъ смисълъ, а отъ друга—отъ приложение. За да разберемъ, какво се крие въ житното зърно, или въ семката на какъвъ и да е плодъ, не е достатъчно само да ги видимъ, но трѣбва да ги посадимъ въ земята, да израстатъ, да дадатъ плодъ, и плодътъ имъ да се опита. Безъ тѣзи вжтрешни процеси четенето на стиховетѣ отъ Евангелието, както и гледането на семената, не водятъ къмъ никакво знание. Тѣ предста-

вятъ само факти, лишени отъ вътрешно обяснение и свѣтлина. Отношенията и връзките между тия факти сж неизвестни. А всѣки фактъ, на който връзките оставатъ неизяснени, внася съмнение въ човѣка. Тѣзи факти сж недовѣрени, но могатъ да се доверятъ. Докато се доверятъ, тѣ минаватъ за недовѣрени истини.

Значи, за да се провери нѣщо, трѣбва да се обърнемъ къмъ ония методи, които сж съобразни съ законитѣ, вложени въ разумната природа. Не прилага ли тия методи, човѣкъ всѣкога ще се съмнява въ близките си, въ себе си, даже и въ Бога. Въ този случай съмнението е неизбежно. Докато се натъква на факти, между които никаква връзка не съществува, човѣкъ всѣкога ще се съмнява. Защо се съмнява, и той не знае. Онзи, който се съмнява, може да се уподоби на камѣкъ, който се търкаля надолу, по наклонъ. Камѣкътъ може да се търкаля по наклонна площъ, но не може да се качва нагоре. Обаче, гранатата, която излиза отъ едно оржие, може да се качва нагоре, до опредѣлена височина. Стигне ли тази височина, тя слиза долу, дето се прѣска. Въ това положение тя вече не може да се качи нагоре. Камѣкътъ, гранатата могатъ да слизатъ и да се качватъ не по своя воля; обаче, човѣкъ може по своя воля да се качва и слиза. Въ несъзнателнитѣ и въ механическите процеси нѣма връзка между отдѣлнитѣ факти, но въ съзнател-

нитѣ тази връзка съществува. Като съзнателно същество, човѣкъ намира връзката между фактитѣ въ своя животъ и се учи отъ тѣхъ. Кажe ли, че трѣбва да възлюби Господа и ближния си, човѣкъ съзнателно се качва нагоре и се ползува отъ новитѣ условия, на които се натѣква. Това e истина, която трѣбва да се разбере въ своята пълнота. Щомъ се разбере въ своята пълнота, тя внася нови елементи въ живота — разширяване и свобода.

„Да възлюбишъ Господа!“ Защо трѣбва да възлюбишъ Господа? Защото Той e Баща на всички хора. Всички хора сж излѣзли отъ Бога, въпрѣки това, между тѣхъ съществуватъ дисхармонични отношения. Какъ e възможно, разумни същества, излѣзли отъ Великото Битие на Бога, да иматъ разногласия помежду си? Какъ ще си обясните тази аномалия? Философитѣ я обясняватъ различно. Азъ пъкъ ще я констатирамъ само, безъ да я обяснявамъ, защото всѣко обясняване на нѣщата подразбира и тѣхното отричане. Трѣбва ли да обяснявате факта, че като отрѣжете ръката отъ тѣлото, тя започва да гние и да мирише неприятно? Защо тази ръка започва да гние? Защото e изгубила връзката си съ цѣлото. На това основание, казваме, че грѣхътъ не e нищо друго, освенъ процесъ на гниене, който показва, че човѣкъ се e отдѣлил отъ цѣлото, т. е. отъ Бога. Какво трѣбва да прави човѣкъ, за да се освободи отъ грѣха? Той трѣбва да се върне къмъ Бога съ

молба, отново да го постави на мѣстото, отдето се е отдѣлилъ. Върне ли се на мѣстото, отдето се е отдѣлилъ, съ това заедно се прекъсва и гниенето. Ето защо, ржката, като удъ отъ цѣлия организъмъ, трѣбва да стои на мѣстото, дето първоначално е поставена. Семето сжщо така трѣбва да стои на онова мѣсто, дето се криятъ условията за неговото развитие. Кое е това мѣсто? Почвата. Падне ли въ почвата, семето намира благоприятни условия за животъ и развитие.

„Да възлюбишъ Господа!“ Това значи: да възлюбишъ голѣмото въ малкото. Да възлюбишъ ближния си, това значи, да възлюбишъ малкото въ голѣмото. — Защо човѣкъ обиква голѣмия орѣхъ? — За малкитѣ орѣхчета, които той ще роди. Като яде тия орѣхчета, човѣкъ придобива нѣщо. Тѣ предаватъ нѣщо на неговия организъмъ. Като яде малкитѣ орѣхчета, човѣкъ обиква и голѣмия орѣхъ, защото отъ него излиза благото, което се крие въ неговитѣ плодове. Като знае това, човѣкъ разбира, че малкото не може да се прояви безъ голѣмото и естествено отправя погледа си къмъ него. На наученъ езикъ казано: ще обикнешъ малкото въ голѣмото и голѣмото въ малкото, за да престане гниенето, дисхармонията, разногласието и смъртта въ живота, а да се прояви възвишеното, благородното и красивото, къмъ което всѣки човѣкъ се стреми. Тѣй щото, искате ли да регулирате живота си, възлюбете великото въ

малкото и малкото въ великото. Приложи ли този законъ, човѣкъ може да възстанови изгубената хармония въ живота си. Следователно, само любовта е въ състояние да внесе хармония въ живота.

Съвременнитѣ хора говорятъ за любовта, безъ да различаватъ проявитѣ ѝ въ тритѣ свѣта: физическия, духовния и Божествения. Като се натъкнете на физическия прояви на любовта, т. е. на любовта, проявена на физическия свѣтъ, виждате, че тя е преходна, временна, преривна. Между проявитѣ на любовта въ физическия свѣтъ и проявитѣ на стомаха, съ които се занимаватъ економиститѣ, има нѣщо общо. Днесъ всички учени разглеждатъ економическия въпросъ за хлѣба. Всѣки вика: Хлѣбъ искаме! И въ Господнята молитва е казано: „Хлѣбъ нашъ насѣщни, дай ни го намъ днесъ.“ Обаче, докато мисли само за стомаха си, човѣкъ разбира една трета отъ любовта. Любовта на физическия свѣтъ се отличава съ свойството да отдѣля частитѣ отъ цѣлото. Кой момъкъ, или коя мома, като се влюбятъ, не отдѣлятъ възлюбената или възлюбения си отъ своя домъ, отъ родителитѣ и близкитѣ имъ? Момъкътъ казва, че много обича възлюбената си и желае да я вземе при себе си. И момата казва сѣщото. Че родителитѣ имъ скърбятъ при тази раздѣла, тѣ не искатъ да знаятъ. Момъкътъ и момата мислятъ, че като се отдѣлятъ отъ родителитѣ си, отъ близкитѣ си, проявяватъ велика лю

бовъ единъ къмъ другъ. Стремежътъ имъ е правиленъ, но начинътъ, по който постъпватъ, е кривъ. Красиво е, когато момъкътъ и момата се обичатъ, но не е правилно желанието имъ да се отдѣлятъ отъ близкитъ си и да живѣятъ само единъ за другъ. Въ края на краищата родителитъ се примиряватъ съ раздѣлата, но намиратъ, че има нѣщо неправилно въ тази любовъ. Наистина, не се минава много време, дъщерята започва да посещава родителитъ си все по-често и да се оплаква отъ своя възлюбенъ. Защо е недоволна тя? Защото започва вече да разбира, че тази любовъ не задоволява душата ѝ.

Втората проява на любовта е въ духовния свѣтъ. Тази любовъ наричаме духовна. Мѣстото на духовната любовъ въ човѣка е въ гърдитъ. Когато тази любовъ се проявява правилно, човѣкъ изпитва известно разширяване въ гърдитъ. Не се ли проявява правилно, човѣкъ изпитва мжка, стѣснение въ гърдитъ. Безъ нѣкаква видима причина, той усѣща тежестъ, стѣгане, мжка въ гърдитъ. Тази мжка се дължи на дисхармония въ чувствата на човѣка. Ако си даде отчетъ за мжката, човѣкъ ще види, че причината се крие въ съмнението. Той се съмнява въ онзи, когото обича. Изобщо, човѣкъ се съмнява въ хора, които обича. Не обича ли нѣкого, той не се съмнява въ него. Съмнението се поражда между хора, които се обичатъ. Това показва, че тѣ се надѣвали да получатъ нѣщо единъ отъ другъ.

Отнематъ ли възлюбения ви, вие веднага започвате да се съмнявате, да не би той да се подиграе съ чувствата ви. Съмнението е признакъ на нѣкаква дисхармония въ чувствата на човѣка. Срѣщате единъ познатъ и започвате да сподѣляте съ него своитѣ свещени мисли, своето вѣрую, своигѣ възгледи за Бога. Докато говорите, той ви слуша и дава видъ, че разбира и цени възгледитѣ ви. Щомъ се изкажете, той започва да ви се смѣе, да ви нарича глупакъ, простакъ, че можете да вѣрвате въ такива работи. Като се раздѣлите, вие изпитвате голѣма тъга, като че сте продали за безценица светитѣ си чувства. Вие съжалявате, че сте билъ искренъ, да сподѣлите съ своя приятелъ най-съкровениятъ си чувства. Това положение е подобно на открадването на любимата ви дъщеря отъ нейния възлюбенъ. Той взима дъщеря ви, задържа я само за себе си и ви оставя да скърбите за нея, като за една отъ вашитѣ велики и свещени идеи.

Третата проява на любовта е въ Божественния свѣтъ. Мѣстото на тази любовъ е въ главата на човѣка. Който се е домогналъ до тази любовъ, той дава на всички изобилно и не се отдѣля отъ хората. Проявите ли Божествената любовъ къмъ нѣкого, не само че не се отдѣляте отъ него, но ставате удѣ отъ неговия организъмъ. Вие се присъединявате къмъ него, съ готовностъ да му услужвате въ всички случаи на мжнотии и страдания. Вие

преживявате заедно съ него и радоститѣ, и скърбитѣ му. Божествената любовъ осмисля живота на всички хора. Тя създава истински връзки между хората, т. е. трайни, вѣчни връзки. Божествената любовъ внася радостъ и веселие, свобода и просторъ въ човѣшката душа. За да дойде до нея, човѣкъ трѣбва да мине презъ първитѣ две фази на любовта, като първи стъпала на живота.

Първото проявление на любовта на физическия свѣтъ може да се уподоби на движението на кръвта по артериитѣ. Чистата артериална кръвъ се разнася по цѣлото тѣло и го храни. Всѣка клетка приема частъ отъ чистата, артериална кръвъ и по закона на обмѣната ѝ предава нѣщо отъ себе си. Това нарушава чистотата на артериалната кръвъ, вследствие на което тя става нечиста. Нечистата или венозна кръвъ се връща отново въ сърдцето, да се пречисти. Така пречистена, кръвта пакъ се разнася по тѣлото, да предаде отъ своя животъ, т. е. отъ своята енергия, на всѣка жива клетка. Въ процеса на кръвообръщението ние виждаме двата велики закона: проява на любовта отъ великото къмъ малкото и отъ малкото къмъ великото. Любовта, която иде отъ великия Изворъ на живота, е чиста, здрава, пълна съ енергия. Щомъ се докосне до малкото, т. е. до клеткитѣ, тя се опетнява и се връща назадъ, да се пречисти. Ако венозната кръвъ не се върне въ сърдцето, т. е. въ своя първоизточникъ на живота, не може да се пречисти.

Чиста трѣбва да бжде човѣшката кръвъ. Чистъ трѣбва да бжде човѣкъ. Затова е казано въ Писанието, че само чиститѣ по сърдце ще видятъ Бога. Само тѣ могатъ да се приближатъ къмъ първоизточника на живота, да се пречистятъ и обновятъ.

Мнозина се запитватъ, може ли човѣкъ да живѣе на земята и да не се опетни, да не изгуби чистотата си. Наистина, човѣкъ се натѣква на известни мисли и чувства, на известни преживявания, които нарушаватъ чистотата на неговото сърдце, но той трѣбва да знае, по какъвъ начинъ да се чисти. Първо той трѣбва да намѣри причината на тия мисли и чувства, да знае, отде идатъ, и следъ това да отиде при великия Изворъ на живота, тамъ да се измие. Както се е оцапалъ човѣкъ, така има възможностъ да се очисти. Това се отнася до ония хора, на които съзнанието е пробудено, които сж близо до царството Божие. На тѣзи души, именно, Богъ иска да се открие. Тѣ сж изпълнили двата закона — любовъ на малкото къмъ великото и на великото къмъ малкото. Сега влизатъ вече въ третия законъ — познаване на Бога. Като познае Бога, човѣкъ се домогва до онзи животъ, който може да го направи свободенъ.

Казано е въ Писанието: „Богъ е Любовъ“. Какъ познаваме това? Чрезъ живота, който ни е даденъ. Първото нѣщо, чрезъ което Богъ изявилъ любовта си, е животътъ. Ние виждаме, че животъ е даденъ и на малкитѣ, и на голѣ-

митъ сжщества. Значи, Богъ проявява любовта си чрезъ живота и на малкитъ, и на голъмитъ сжщества. Една отъ отличителнитъ чърти на великото е тази, че то се проявява и въ най-малкитъ и слаби форми, чрезъ което изявява своята любовъ. Като знаете това, бждете благодарни и на малкото, което ви се дава. Единъ денъ малкото ще се разрасте, ще обхване въ себе си и голъмото. Видите ли, че, въ сравнение съ други сжщества, животътъ ви е малъкъ, благодарете и за него. И най-малкиятъ животъ произтича отъ Онзи, Който люби всички живи сжщества, безъ изключение. Не се съмнявайте въ Любовта на Великия. И въ най-тъмнитъ, бурни и страшни нощи на живота си дръжте въ ума си мисълта, че Богъ ви люби. И въ най-свѣтлитъ, тихи и красиви дни на живота си дръжте въ ума си мисълта, че Богъ ви люби. Божията Любовъ е свещената канара, върху която е поставенъ живота на всички сжщества. Върху тази канара, именно, можете да градите своето бждеще. Изгубите ли упованието си въ тази канара, животътъ ви ще се разруши и обезсмисли.

Всички пророци на миналото, всички апостоли, всички учени, философи, всички добри хора сж минали презъ тази опитностъ. Докато сж били свързани съ Бога, животътъ имъ ималъ смисълъ. Щомъ прекжсвали връзката си съ Бога, животътъ имъ се обезсмислялъ. Лесно е днесъ да цитирате, че еди кой-си пророкъ или апостолъ казалъ това или онова. Лесно се ци-

тиратъ и Христовитѣ думи, но трѣбва да знаете, че за да изнесатъ великитѣ истини на живота, тия хора сж минали презъ голѣми изпитания. Христосъ казва: „Азъ говоря това, на което Отецъ ме е научилъ“. Ако разберете Божиитѣ закони, и вие можете да говорите като Христа. Ако разберете Божиитѣ закони въ тѣхната дълбочина, вие ще разрешите важнитѣ и сжществени въпроси, които ви измжчватъ. Това значи, да разбере човѣкъ Божиата Любовь, изявена чрезъ живота. Този животъ се гради върху любовта — храна за душата, и мъдростта — потикъ за човѣшкия духъ.

Христосъ казва: „Истината ще ви направи свободни“. Кога? Когато човѣкъ благодари за живота, за любовта и мъдростта, които му сж дадени. Казано е, че доволниятъ отъ малкото е доволенъ и отъ голѣмото. Който е доволенъ отъ малкото и благодари за него, той се е домогналъ вече до великата истина на живота, която го прави свободенъ въ всички негови прояви. Да придобие човѣкъ великата истина на живота, това значи, да разбира свѣта, не както ученитѣ и философитѣ го представятъ, но както Богъ го е създалъ. Щомъ разбира свѣта, цѣлата природа, човѣкъ разбира и себе си. Той знае, какво е вложилъ Богъ въ него и какво трѣбва да прави. И обратно: когато разбере и познае себе си, човѣкъ познава цѣлата вселена. Той познава свойствата и състава на материята и знае, че всички тѣла сж направени отъ различна материя. Две тѣла,

еднакви по видъ и по форма, се различаватъ по материя. Две звезди, две слънца, видимо еднакви се различаватъ коренно, по материя. Съ това се обяснява голѣмото различие, което съществува между хората, между планетитѣ, както и между всички тѣла, изобщо.

Срещате, запримѣръ, двама братя, родени отъ една майка и единъ баща, но единиятъ всѣкога говори истината, а другиятъ обича да полъгва; единиятъ постоянно внася въ къщи по нѣщо, а другиятъ постоянно изнася. Споредъ насъ, различието между тия характери се дължи на различнитѣ свойства на материята, отъ която сж направени. Материята на първия отъ тѣхъ е устойчива, поради силитѣ на доброто, съ което той е свързанъ. Материята на втория е неустойчива, благодарение на силитѣ на злото, съ което той е свързанъ. Силитѣ на доброто съединяватъ частицитѣ на материята въ едно цѣло, вследствие на което я правятъ устойчива. Силитѣ на злото разединяватъ частицитѣ на материята, вследствие на което я правятъ неустойчива. Неустойчивата материя е причина за пертурбациитѣ въ свѣта. Явленията въ неустойчивата материя се движатъ между живота и смъртта. Тамъ всичко се стреми къмъ животъ, а въпрѣки това свършва съ смъртъ. Следъ всичко това нѣкои учени казватъ, че смъртта е методъ за пречистване. Ние, обаче, знаемъ отъ Писанието, че Богъ е казалъ на първия човѣкъ: „Въ който день престж-

пишъ моя законъ, ще умрешъ“. Съ други думи казано: Въ който день се огдѣли отъ Бога, човѣкъ е осѣденъ на страдания и нещастия, на смъртъ. Значи, смъртъта е резултатъ на непослушание и на неизпълнение на волята Божия, а не е методъ на пречистване.

Нѣкой казва: Бѣлъ день не видѣхъ въ живота си. Много естествено. Щомъ се огдѣлишъ отъ Бога, отъ цѣлото, бѣлитѣ дни отъ живота ти ще изчезнатъ и ще дойдатъ черни дни. Бѣлитѣ дни сж въ Бога. Вънъ отъ Бога всички дни сж черни. Може ли момата да бжде щастлива далечъ отъ своя възлюбенъ? Не може. Докато възлюбениятъ и възлюбената ви сж живи, вие ще бждете щастливи. Заминатъ ли възлюбенитѣ ви на онзи свѣтъ, заедно съ тѣхъ и щастieto ви напуска. Любовьта е единъ отъ великитѣ закони на живота. Вънъ отъ любовьта никакво щастие не сжществува. Когато двама души се обичатъ, въ единия действува закона на малкото, а въ другия — закона на голѣмото. Тѣзи два закона се преплитатъ взаимно и между тѣхъ се явява животътъ. Единствената сила, която повдига човѣка, е връзката му съ Бога. Затова на всички хора препорѣчваме любовь къмъ Бога безъ никакво съмнение и колебание. Следователно, каквито изпитания да ви дойдатъ, не губете вѣра въ Бога. Приемайте всичко съ смирение. Намѣрите ли се предъ нѣкое голѣмо нещастие, не казвайте, че Богъ ви е забравилъ. Понѣкога и Богъ може да

забрави човѣка, но само ако той го забрави. Който забравя Бога и бѣга отъ слънцето, и него Богъ забравя. Ако човѣкъ се скрие въ центъра на земята, далечъ отъ слънцето, ще се оплаква, че слънцето не го обича. Ако излѣзе на повърхността на земята, слънцето пакъ ще го обикне. Отъ човѣка зависи да го обича или не слънцето. Следователно, каквито сж отношенията на човѣка къмъ любовта, такива сж отношенията и на любовта къмъ човѣка.

Страшно е положението на човѣкъ, който се е отдѣлилъ отъ Бога. Една госпожа разправяше, какво нервно състояние преживѣвала. Сутринъ чувствувала, че расте неимоверно много. Отъ моментъ на моментъ се увеличавала, ставала голѣма като планина и се страхувала да не се прѣсне. Следъ обѣдъ започвала да се смалява все повече и повече. Вечеръ ставала толкова малка, че се страхувала да не се изгуби. Ходила при нѣколко лѣкари, но не могла да намѣри цѣръ на своето състояние. Като я изслушахъ, казахъ ѝ, че причината за това ѝ състояние се дължи на отдѣлянето ѝ отъ Бога. За да възстанови нормалното състояние на организма си, тя трѣбва да се свърже съ любовта, съ първоизточника на живота. Докато живѣе съ Бога, човѣкъ постепенно се увеличава, става все по-голѣмъ. Щомъ връзката му съ любовта се прекъсне, той се намалява и рискува да изчезне въ пространството. Частицитѣ на материята му

се отдѣлятъ една отъ друга и започватъ да се разлагатъ. За да възстанови първото си състояние, тя трѣбва да измѣни посоката на своята мисълъ, на своитѣ чувства и постѣпки. Това се постига чрезъ съзнателна работа върху ума, сърдцето и волята. Въ 13 гл. отъ Посланието къмъ Коринтянитѣ, апостолъ Павелъ казва: „Любовѣта е дълготърпелива, не завижда, не се колебае“. Значи, който иска да бжде силенъ, не трѣбва да се съмнява въ Бога. Изгуби ли вѣрата си въ Бога, човѣкъ става слабъ, немоощенъ и нещастенъ. За да се свърже съ Бога, човѣкъ трѣбва да се върне къмъ своя първиченъ животъ на чистота и вѣра.

Сега ще предамъ накратко единъ разказъ за единъ отъ светиитѣ на древността, нѣкой си Апио, който живѣлъ нѣкъде въ Африка. На този светия била дадена задача да примири всички животни, които живѣли въ мѣстността, дето и той живѣлъ. Той прекаралъ цѣли 20 години въ тази мѣстностъ и постоянно се молѣлъ на Бога да го научи да разбира езика на животнитѣ. Апио съзнавалъ, че, за да изпълни задачата си добре, непременно трѣбва да разбира езика на животнитѣ. Единъ день той се разхождалъ въ гората и чулъ силенъ ревъ на лъвъ. Въ този моментъ между дърветата излѣзълъ единъ лъвъ, съ дигната нагоре лапа, и се отправилъ срещу светията. Като го видѣлъ, Апио се взрѣлъ въ лапата му и забелязалъ единъ голѣмъ трънъ, дълбоко забитъ въ нея. Той решилъ да из-

вади тръна, но преди да направи това, започналъ да се разговаря съ лъва: Ще извадя тръна отъ лапата ти, но съ условие, че нѣма да нападашъ говедата и да ги ядешъ. Ела да живѣешъ при мене, азъ ще се грижа за тебе, като за свой братъ. Лъвътъ се съгласилъ на предложението на светията, който веднага пристъпилъ къмъ операцията. Извадилъ тръна отъ лапата и повелъ лъва къмъ дома си. Лъвътъ заживѣлъ братски съ човѣка и станалъ неговъ ученикъ. Следъ известно време лъвътъ срещналъ една крава въ гората и казалъ: Ела съ мене при моя господарь, ще живѣешъ при него ще се учишъ на ново знание. Той ми извади трънъ отъ лапата, и отъ благодарностъ, азъ живѣя съ него, въ братски отношения. Ти ще му дазашъ млѣкото си, а той ще те храни. Не се минало много време, около Апио се събрало голѣмо общество отъ животни, които заживѣли помежду си въ миръ и съгласие, по братски. По този начинъ Апио изпълнилъ възложената му задача.

Като ученици, вие трѣбва да прилагате любовта си и къмъ силния, и къмъ слабия. Когато влѣзе трънъ въ крака на силния, и той става слабъ. Човѣкъ е силенъ дотогава, докато любовта живѣе въ душата му. Въ който моментъ любовта го напусне, той става слабъ. Единственото нѣщо, което осмисля човѣшкия животъ, е любовта. Ние не говоримъ за обикновената човѣшка любовъ, но за онази любовъ, която внася идеали въ човѣшката душа, която

заставя сърдцето да чувствава правилно, ума да мисли право и волята — да действава разумно. Казано е: „Богъ е Любовь“. За тази любовъ говоримъ ние. Апостолъ Павелъ казва: „Отчасти знаемъ, отчасти пророкуваме. Когато дойде Духътъ на Истината, това, което отчасти знаемъ, ще се прекрати“. На друго мѣсто той казва: „Когато бѣхъ младенецъ, като младенецъ мждрувахъ“. Това се отнася до разбиране и прилагане на любовта. Хората и до днесъ разбиратъ и прилагатъ любовта като младенци.

Като се говори за любовта, мнозина казватъ: Възможно ли е при сегашнитѣ условия на живота да се прилага любовта, или да се води чистъ и светъ животъ? Тѣ задаватъ този въпросъ, защото намиратъ, че е невъзможно да прилагатъ любовта и чистотата въ живота си. Тѣ сж прави самовъ едно отношение. Невъзможно е малкото, шестмесечно дете, останало безъ майка, да бжде чисто. Това дете, останало безъ майка и безъ близки, е осждено на смъртъ. То ще умре отъ собствена си нечистота. Обаче, порасне ли при грижитѣ на майка си и на баща си, детето укрепва и става годно за добъръ и чистъ животъ. За такива хора не е извинение, че не могатъ да водятъ добъръ животъ. За такива хора не е оправдано, че не могатъ да приложатъ любовта въ живота си. Божията Любовь е приложима навсѣкжде и на всѣко време. Мислите ли, че орачтъ, който оре нивата

си съ любовъ, ще има по-малко плодъ отъ другитѣ ниви? Не само че нивата му ще даде повече плодъ, но плодътъ ѝ ще бжде благословенъ. Мислите ли, че решенията, които сж-дята издава съ любовъ, сж по-слаби отъ тия, които не сж издадени съ любовъ? Неговитѣ решения сж по-силни отъ решенията, издадени безъ любовъ. Професорътъ, който работи върху научнитѣ си трудове съ любовъ, стои по-високо въ умствено отношение отъ всички учени и философи, които не работятъ съ любовъ. Любовта е стимулъ, който кара хората да мислятъ, чувствуватъ и действуватъ правилно. Безъ любовъ никакъвъ животъ не сжществува. Каквото и да прави, човѣкъ трѣбва да го прави съ любовъ. Много нѣща върши човѣкъ безъ любовъ, но Богъ търпи всичко. Той чака времето, когато малкото дете ще порасне, ще стане голѣмо и ще започне да работи съзнателно и съ любовъ. Преди да постигне това, детето се забавлява съ играчкитѣ си.

Преди години ми зададоха следния въпросъ: Какъ се обясняватъ и оправдаватъ неправдитѣ, които сжществува въ съврсменния свѣтъ? Споредъ мене, свѣтътъ, който Богъ е създалъ, е разуменъ и хармониченъ. Всички сжщества, които живѣятъ въ този свѣтъ, прилагатъ Божията Любовъ и Божията Правда. Обаче, земята, на която хората живѣятъ, е болница. Който е слѣзълъ на земята, той е дошълъ да се лѣкува. Искане, или не, той ще

се натъкне на иглитѣ и ножоветѣ на лѣкаритѣ. Въ бждеще, когато хората се излѣкуватъ, ще влѣзатъ въ Божествения свѣтъ и ще видятъ, че той е създаденъ другояче, а не както тѣ сж го разбирали. Тѣ ще разбератъ, че правилата за земята не сж и за небето, защото земята е болница, въ която се лѣкуватъ болни хора. Въ Писанието е казано: „Цѣлиятъ свѣтъ лежи въ лукаваго, т. е. въ грѣха“. И Давидъ е казалъ: „Въ грѣхъ ме зачена майка ми“. Обаче, това ни най-малко не дава право на хората да мислятъ, че какъвто е животътъ на земята, такъвъ е на всички планети. Съвременнитѣ хора се намиратъ въ болезнено състояние, отъ което единъ день ще се освободятъ. Засега тѣ сж болни.

Като казвамъ, че земята е болница, а хората — пациенти на тази болница, нѣкои сж недоволни отъ това и се чудятъ, защо имъ говоря така. Много просто. Който разбира това, което говоря, ще се ползува отъ думитѣ ми. Който не разбира, ще остане само съ запитването си. Трѣбва ли да питате, защо изгрѣва слънцето? Слънцето изгрѣва и залѣзва, изпраща свѣтлина и топлина на земята. Това е негова задача. Който разбира, защо грѣе слънцето, ще се ползува отъ енергията му. Който не разбира, той ще остане съ неразбирането си. — Кой опредѣля посоката на движението на слънцето? Кой му дава право да се движи въ една или въ друга посока? На този

въпросъ слънцето отговаря: Азъ изпълнявамъ единъ великъ законъ, който ми повелява да се движа въ една или въ друга посока, да изгрѣвамъ и залѣзвамъ. Съвременнитѣ хора се движатъ въ четири посоки: на изтокъ, на западъ, на северъ и на югъ. Тъкмо намисли човѣкъ да направи едно добро дѣло, т. е. да изгрѣе на изтокъ, изведнѣжъ дойде нѣкакъвъ вѣтъръ до ухото му и му пошепне: Кжде си тръгналъ да правишъ добро? Не е време сега за добрини. Отложи доброто за другъ пжтъ. Този човѣкъ се подава на влиянието на вѣтъра и казва: Я, да се върна назадъ. Не е време сега за добрини. Щомъ каже така, слънцето се скрива отъ неговия хоризонтъ, и той остава въ тъмнина, въ залѣзъ на слънцето, въ запада на живота.

Въ това отношение съвременнитѣ хора приличатъ на Настрадаинъ Ходжа. Единъ день той си направилъ една хубава пещъ и я обърналъ съ устата на изтокъ. Въ това време го срещналъ единъ познатъ и му казалъ: Настрадаинъ Ходжа, защо си поставилъ устата на пещъта къмъ изтокъ? — Накжде трѣбваше да я поставя? — Къмъ югъ. — Добре, ще я поправа. Той поставилъ устата на пещъта на югъ и мислилъ, че всички хора ще бждатъ доволни отъ поправката. Обаче, въ скоро време другъ познатъ му казалъ: Настрадаинъ Ходжа, защо не обърнешъ пещъта си съ устата къмъ северъ? — Ще я обърна и къмъ северъ, казалъ Настрадаинъ Ходжа. И това не задоволило хората. Трети познатъ му казалъ да

обърне пещъта си на западъ. И това направилъ Настрадаинъ Ходжа. Като видѣлъ, че тѣзи поправки му струватъ пари и пакъ не задоволилъ хората, той направилъ следното: Турилъ пещъта си на една кола, та кой каквото му каже, да го направи. На която страна пожелаятъ хората да обърне пещъта си, да го направи. Така той задоволилъ всички хора.

Казвамъ: Устата на неразумната пещъ а отправена въ различни посоки, споредъ желанието и разбирането на хората. Обаче, устата на разумната пещъ е отправена само къмъ една посока. Тя не се подава на различни мнения. Въ бъдеще, когато хората изпълняватъ волята Божия съзнателно и съ любовъ, нѣма да има нужда отъ никакви пещи. Днесъ жената мисли съ часове, какво да сготви на мъжа си, да го задоволи. Женската птица мисли ли, какво да готви на възлюбения си? Тя му казва: Хайде да отидемъ на нѣкое дръвче, да видимъ, какво е приготвило слънцето за насъ. Тѣ кацатъ отъ цвѣтъ на цвѣтъ, отъ плодъ на плодъ, докато задоволятъ глада си. Женската птица не пита мъжката, отде ще донесе ядене; нито мъжката пита женската, какво ще готви днесъ. Съвременнитѣ хора на първо мѣсто се запитватъ: Какво ще купимъ днесъ за готвене и какво ще се готви? Засега най-важниятъ въпросъ е яденето. Това е една фаза въ човѣшкото развитие. Въ бъдеще хората ще се интересуватъ отъ други въпроси. На първо мѣсто ще стои любовта. Щомъ обичашъ единъ човѣкъ,

непремѣнно ще му сготвишъ. Щомъ той те обича, сжщо така ще ти сготви. При любовта този въпросъ се урежда лесно. Като обича хората, Богъ имъ е приготвилъ храна: плодове, зърна, семена. Тѣ нѣма за какво да се грижатъ. Единствената мисль, която трѣбва да занимава човѣка, е какъ по-добре да изпълни волята Божия.

Сегашнитѣ хора се оплакватъ отъ живота. Казватъ, че мжно се живѣе, че нѣма какво да се яде. Казвамъ: Нали хлѣбъ и сирене има? Плодове и зеленчуци нали има? Ще кажете, че не можете безъ месо. Какъвъ по-вкусенъ обѣдъ отъ този: да вземете парче хлѣбъ, два-три домата и една краставичка. Лѣтно време такъвъ обѣдъ е приятенъ, разхлажда човѣка. Лекъ е животътъ, когато човѣкъ даде ходъ на Божията Любовь въ себе си. Тя осмисля живота, защото обхваща ума, сърдцето и волята на човѣка. Тогава той мисли, чувствува и постѣпва по особенъ начинъ. Той е доволенъ на всичко, което Богъ му е далъ.

„Да възлюбишъ Господа! Да възлюбишъ и ближния си!“ Това значи, да възлюбишъ великото въ малкото и малкото въ великото. Който разбере и приложи този законъ, той се разширява вътрешно и става доволенъ отъ всичко. Не разбере ли този законъ, човѣкъ живѣе въ вѣчно недоволство, т. е. въ закона на промѣнитѣ. Ако иска да излѣзе отъ закона на промѣнитѣ, човѣкъ трѣбва да възлюби Господа въ душата си. Който прилага закона на любовта, малко говори, а много върши.

Каквото намисли или почувствува, той го превръща въ дѣло. Въ духовния животъ мислитѣ, чувствата и постѣпкитѣ се превръщатъ въ дѣла. Каквото намислишъ да правишъ, добро или лошо, щомъ си въ духовния или въ Божествения свѣтъ, то непременно ще стане. Затова се казва, че духовниятъ човѣкъ трѣбва да води чистъ и светъ животъ. Ако не обичашъ нѣкого, не търси случай да изкажешъ умразата си, но му дай всичко, отъ което той се нуждае, и се отдалечи. Постѣпнишъ ли така, той никога нѣма да те забрави. Ако нѣкой е недоволенъ отъ нѣщо, дай му това, което може да го задоволи. Давай съ любовь и не се безпокой. Любовьта превръща горчивото и киселото въ сладко, отрицателното въ положително. Затова казватъ, че любовьта върши чудеса.

Единъ религиозенъ човѣкъ отишълъ при свещеника да се изповѣда: Отче, не зная, какво да правя, какъ да си въздействувамъ. Отъ известно време нѣщо въ мене постоянно иска да пие вино. Каквата работа и да имамъ, нѣщо въ мене настоятелно казва: Винце, винце искамъ! Свещеникътъ билъ разуменъ човѣкъ, познавалъ психологията на човѣка, затова му казалъ: Щомъ ти се пие винце, пийни малко. Ще кажете, че е опасно да пие човѣкъ вино, да не стане пияница. Нѣма нищо опасно въ това, защото още въ този моментъ въ него ще се явятъ много противодействащи сили. Въ него ще се явятъ различни желания, и той ще започне да мисли. Който мисли, той не

може да стане пияница. Щомъ пие вино, човѣкъ може да пие и вода; като пие вода, той може да пие и вино. Между водата и виното има известна връзка. Виното е станало отъ сладката вода на гроздето. Казва се, че Христосъ превърналъ водата въ вино. Това не се разбира буквално. Въ превръщането на водата въ вино има известенъ мистицизъмъ, който трѣбва да се разбира. Виното, което Христосъ направилъ, е било особено. Такова вино струва да се пие. Важно е, че днесъ не може да се намѣри човѣкъ, който да превърне водата въ вино, както е направилъ Христосъ преди две хиляди години.

Като ученици, вие трѣбва да приемете разумната любовъ въ себе си, да постѣпвате разумно. Кой какво казалъ за васъ, това не е важно. Благодарете за всичко, което ви се дава. Това, което въ даденъ моментъ ви се дава, е най-добро за васъ. Вие не знаете, какво е предвидилъ Богъ за васъ, не знаете, каква е Неговата крайна целъ. Цѣлиятъ свѣтъ да се нахвърли върху тебе, не измѣняй на Бога.. Ти знаешъ, че всички живѣемъ и се движимъ въ Бога. Ако вѣрвашъ въ това, знай, че каквото и да ти се случи, всичко е допуснато отъ Бога. Защо е допуснато? За нѣщо добро, което днесъ не виждашъ, но утре ще видишъ. Следователно, дали мжжътъ или жената ще бждатъ груби съ тебе, не се обезсърдвай — за добро е. Такава е волята Божия. Въ това се крие нѣкакво благо, което единъ день

ще разберешъ. Като слушашъ грубитъ думи на мъжа или на жена си, кажи: Колко сж хубави тия думи! Има нѣщо съдържателно и ценно въ тѣхъ, което трѣбва да извадя и прочу. Тѣ криятъ нѣкакво богатство въ себе си.

Въ древността единъ адептъ носѣлъ съ себе си единъ скжпоцененъ камъкъ. За да не го открадне нѣкой, адептътъ завилъ камъка въ една нечиста, миризлива материя. Който минавалъ покрай него и усѣщалъ неприятната миризма, веднага се отдалечавалъ, отивалъ настрана. Така адептътъ запазилъ скжпоценния си камъкъ. Никой не подозиралъ, че въ нечистата, миризлива материя се крие скжпоцененъ камъкъ.

Следователно, знайте, че въ всѣка обидна дума, която отвѣнъ мирише неприятно, се крие нѣщо скжпоценно. Кажете ли ви нѣкой една обидна дума, не се настройвайте единъ срещу другъ, но вземете тази дума въ рѣцетъ си, развийте я, измийте я добре и извадете скжпоценното отъ нея. Като знаете, че човѣкъ живѣе и умира заради Бога, гледайте и на семейнитѣ отношения като на такива, въ които Богъ се проявява. Считайте, че каквото и да ви се случи въ живота, добро или зло, то става по волята Божия. Друго разрешение на противоречията нѣма. Искате ли да видите, какъ работи законътъ на любовта въ живота, подчинявайте се доброволно на волята Божия.

И тѣй, като ученици, работете върху третия законъ: познаване на Бога въ всички проя-

ви на живота. Каквото и да ви се случи, кажете: Такава е волята Божия. Като благодарите за всичко, което ви се случва въ живота, вие ще познаете Бога въ великото и въ малкото. Това значи, да познаете Бога въ Неговата сжщина. Дойдете ли до това положение, всички ще влѣзете въ новия животъ, дето отношенията на хората почиватъ на любовта.

Желая ви да се възцари любовта въ умоветѣ, въ сърдцата, въ душитѣ и въ духа ви.

Желая ви да приложите любовта, мъдростта и истината въ всички прояви на своя животъ.

1. Беседа отъ Учителя, държана
на 6. юлий, 1924 год. — София.

Правилно разбиране на природ- нитъ действия.

Какво обяснение ще дадете за пеленитъ, въ които майкитъ увиватъ децата си? Защо майкитъ увиватъ децата си въ пелени? Съзнателно или несъзнателно, тѣ подражаватъ на природата. Нѣма сжщество, което природата да не е увила въ пелени. Съ това тя го предпазва отъ външнитъ неблагоприятни условия. Като наблюдавате пеленитъ, съ които майкитъ увиватъ децата си, виждате, че презъ различнитъ годишни времена тѣ биватъ различни: зимно време пеленитъ сж най-дебели, есень — по-тънки, презъ пролѣтѣта — още по-тънки, а презъ лѣтото — най-тънки. Значи, всѣко време налага свои изисквания, които сж общи за всички сжщества. Общитъ условия и изисквания, които се налагатъ на хората, зависятъ отъ законитъ на природата. Оттукъ вадимъ заключение, че животътъ на всички живи сжщества се опредѣля отъ великитъ закони на разумната природа. Тѣ сж общи за всички сжщества безъ изключение. Който разбира тия закони и имъ се подчинява, той се развива правилно и безъ катастрофи. Който ги разбира, но не иска да имъ се подчинява, той самъ се излага на ненужни страдания. Ще дойде день, когато, иска или не иска, човѣкъ ще бжде

заставенъ да се подчини на природнитѣ закони. Нѣма човѣкъ въ свѣта, който, като не се е подчинявалъ на тия закони, да не е счупилъ главата си.

Като говоримъ за разумното подчиняване на природнитѣ закони, ние имаме предъ видъ съзнателното отнасяне на човѣка къмъ тия закони. Не е въпросъ да страда човѣкъ изкуствено, а да изработи дълбочина въ душата си. Казватъ за нѣкого, че е дълбокъ човѣкъ. За насъ е важно, какъ е станалъ дълбокъ. Има два начина за придобиване на дълбочина: чрезъ съзнателна и разумна работа на човѣка върху себе си и чрезъ голѣмо външно налѣгане и напрежение върху него. За предпочитане е човѣкъ да придобие дълбочина на душата си по първия, а не по втория начинъ.

И тъй, когато човѣшката воля се противопостави на Божествената, въ живота на човѣка ставатъ голѣми катастрофи и пертурбации. Когато се срещнатъ две воли съ различни сили и скорости, тѣ се сблъскватъ и произвеждатъ огъване, което образува две възвишения и една вдлъбнатина. Колкото противодействащитѣ сили сж по-голѣми, толкова и огъването е по-голѣмо. Като знаете това, бждете внимателни, не се противопоставяйте на Божествената воля. Тя е сила, която може да помете всичко, каквото срещне на пътя си.

Мнозина изучаватъ духовния животъ и, като се намѣрятъ предъ известно затруднение, мислятъ, че съ молитва могатъ да по-

стигнатъ всичко. Всичко разумно се постига съ молитва, но не и неразумното. Можете ли съ молитва да спрете слънцето? Не можете. Ще цитирате стихове отъ Библията, дето се казва, че Исусъ Навинъ спрѣлъ движението на слънцето. Това не се разбира буквално. Като четете Библията, както и свещенитѣ книги, вие трѣбва да разбирате дълбокия смисълъ, който е вложенъ въ тѣхъ. За тази целъ трѣбва да разбирате езика на Свещенитѣ книги. Съ такъвъ езикъ си служи и природата. Природата е пълна съ символи. Който иска да се разговаря съ нея, трѣбва да разбира езика ѝ, т. е. символитѣ, които тя влага въ своята речъ. Всичко въ природата е разумно. Когато възлага на човѣка нѣкаква работа, тя му дава свобода да си послужи, съ какъвто методъ той намира за добре. Обаче, дойде ли до прилагането на това дѣло, тя признава само единъ начинъ. Затова казваме: Много сж пѣтищата за приготвяне на една работа, обаче, единъ е методътъ за нейното прилагане. Съ други думи казано: Природата дава възможность на човѣка да се прояви по различни начини, чрезъ което изпитва неговата интелигентность, неговитѣ добродетели и волята му. Въ изпълнение на нѣщата, което е предметъ на Божествения свѣтъ, има само единъ начинъ.

Да допуснемъ, че предъ васъ се разкриватъ два пѣтя, които водятъ къмъ планински връхъ, високъ три хиляди метра. Единиятъ пѣтъ е широкъ, но, за да се стигне до върха

по този път, трѣбва да се обикаля много. Другият път е тѣсенъ и много стрѣменъ. Нѣкои хора ще трѣгнатъ по широкия път, а други — по тѣсния. Но тѣзи, които вървятъ по широкия път, сж хора съ разложено сърдце, които обичатъ леснитѣ работи. Дойдатъ ли до мъжнотиитѣ въ живота, тѣ съзнателно ги избѣгватъ. Обаче, една категория хора ще избере тѣсния и стрѣменъ път къмъ планината, понеже обичатъ да преодоляватъ мъжнотиитѣ. На тѣхъ тѣ гледатъ като на задачи за упражнение на ума, на сърдцето и на волята.

Тѣй щото, искате ли да познаете характера на даденъ човѣкъ, вижте, по какъвъ път върви той и какъ решава задачитѣ си. Достатъчно е да влѣзете въ едно село, за да се произнесете, съ какви възможности разполагатъ селянитѣ отъ това село. Ако тѣ сѣятъ изключително овесъ, ръжъ и ечемикъ, вие казвате, че възможноститѣ имъ сж ограничени. Щомъ не могатъ да сѣятъ жито, тѣ сж лишени отъ отъ условията, при които житото расте. Влѣзете ли въ единъ домъ, по цвѣтята, които домакинята отглежда, можете да се произнесете за нейния характеръ. Всѣка външна проява на човѣка опредѣля неговия характеръ. Добре е човѣкъ да отглежда цвѣтя, но трѣбва да се знае, че всѣко цвѣте е изразъ на известна интелигентностъ. Отъ цвѣтята, които човѣкъ отглежда, сждимъ за степенъта на неговото развитие. Човѣкъ не съзнава, защо обича нѣкои цвѣтя повече отъ други. Макаръ и да не

съзнава това. Обичътa му къмъ едни цвѣтя повече, отколкото къмъ други, показва, какви способности и сили се криятъ въ него.

Като изучавате земедѣлието, виждате, че различнитѣ почви се използватъ за различни култури. Черноземътъ, запримѣръ, дава добро жито. Нѣкои хора сж подобни на черноземъ. Тѣ сж богати материалисти, но разумни. Освенъ черноземъ, има червена, глинеста почва, и пѣсъчлива почва, върху които растатъ различни култури. Отъ всички почви най-богата е черноземътъ, на която расте житото. Колкото и да е хранително житото, хората се стремятъ къмъ разнообразна храна, затова тѣ често употребяватъ и рѣженъ хлѣбъ. Всѣка зърнена храна, всѣки плодъ съдържа въ себе си специфични елементи, отъ които човѣшкиятъ организъмъ се нуждае. Тази е причината, поради която човѣкъ отглежда различни зърнени храни, зеленчуци и плодове.

Като ученици, вие трѣбва да изучавате външната страна на нѣщата и оттамъ постепенно да влизате навжтре. Виждате нѣкой човѣкъ външно грубъ, суровъ, а вътрешно деликатенъ, нѣженъ. Вие се чудите, защо е толкова грубъ външно. Много естествено. Този човѣкъ живѣе при неблагоприятни условия. Колкото по-дебела и корава е обвивката на нѣкой плодъ, толкова при по-неблагоприятни условия расте той. Колкото по-дебела е обвивката на човѣшкия мозъкъ, толкова по-мжно

човѣкъ възприема нѣщата. Както да обяснявате на този човѣкъ нѣкой философски въпросъ, той мжчно ще го разбере. Защо? Дебела е обвивката на неговия мозѣкъ. Той се намира още въ зимата на своя животъ. Дебели снѣгове покриватъ земята му. Трѣбва да чакате пролѣтѣта, да дойде топлото слънце, да разтопи снѣговетѣ, които го обвиватъ. Щомъ се разтопи ледената обвивка на земята му, той почва лесно да разбира. Не е лесно човѣкъ да разбере философията на живота. Не е лесно да разбере природата, която го обикаля. За да разбере голѣмото, човѣкъ трѣбва да разбере малкото, да познае себе си, да познае проявитѣ на своята душа.

Въ познаването на човѣшката душа се крие смисълѣтъ на живота. Докато дойде до това познание, човѣкъ минава презъ голѣми мжчнотии, препятствия и противоречия, но всичко това не трѣбва да го обезсърдчава. Той трѣбва да знае, че това, което днесъ му противодействува, единъ день ще му съдействува за добро. И обратно: това, което днесъ му съдействува за добро, единъ день ще му противодействува. Това е законъ. Кой не е опиталъ този законъ? Днесъ имате единъ добъръ приятель, който ви съдействува за постигане на вашитѣ добри желания. Той ви съдействува въ доброто, защото върви въ възходещъ пѣтъ, къмъ Бога. Единъ день, когато линиитѣ на неговото движение взематъ обратна посока, въ низходящо направление, безъ да иска, той

започва да ви противодействува. Ако не разбирате този законъ, вие се очудвате, какво е станало, защо приятелътъ ви се опълчва противъ васъ, защо идатъ мъжнотии въ живота ви. Колкото да размишлявате, вие сами не можете да си отговорите. Противоречията и мъжнотиитѣ, на които се натъквате, не произлизатъ отъ васъ. Тѣ се криятъ въ самия козмосъ, въ условията на Битието. Заради васъ нито козмосътъ, нито природата ще измѣнятъ своитѣ сили. Отъ васъ се изисква разумностъ, да се справяте лесно съ мъжнотиитѣ и съ злото въ свѣта. Христосъ не казва да се борите съ злото, да го победите, но препоръчва да не се противите на злото. Не мислете, че вие сте най-умнитѣ, най-силнитѣ и най-добритѣ хора въ свѣта, които могатъ да се справятъ съ мъжнотиитѣ си изведнѣжъ. Най-мощниятъ, най-разумниятъ и най-добриятъ въ свѣта е Богъ. Искате ли да бъдете подобни на Бога, свържете се съ Него. Докато стоите далечъ отъ Него и не Го признавате, вие никога нѣма да решите задачитѣ на своя животъ. Вие ще се блъскате отъ една мъжнотия въ друга, докато съвършено капитулирате.

Като изнасямъ този въпросъ, азъ имамъ предъ видъ да ви освободя отъ кривигѣ разбирания. Ученикътъ трѣбва да мисли право. Ако говори за физическия свѣтъ, той трѣбва да го познава добре. Ако говори за духовния или Божествения свѣтъ, сѣщо трѣбва да ги познава добре. Не е ученикъ онзи, който жи-

вѣе съ заблуждения. Нѣкой прави различни движения, вдига ржцетѣ си нагоре, сваля ги надолу, разтваря ги настрана и казва, че Духътъ го каралъ да прави тѣзи упражнения. Той трѣбва да знае, кой духъ го заставя да прави движения съ ржцетѣ и защо ги прави. Преди да изпълните заповѣдитѣ на духоветѣ въ себе си, трѣбва да знаете, какъвъ смисълъ иматъ тия движения. Ще каже нѣкой, че тия движения сж дадени специално за него. И това е възможно, но той трѣбва да знае, че специалнитѣ работи се даватъ рѣдко. Много цигулари има въ свѣта, но само единъ е Паганини, който могълъ да свири едновременно на четиритѣ струни. Това, което Паганини е могълъ да направи съ цигулката, други не сж постигнали още. Техниката, която Паганини ималъ, била специална.

Съвременнитѣ хора сж музиканти, но отъ различна величина. И тѣ изучаватъ най-великото музикално произведение — живота. Всички хора се стремятъ къмъ добъръ животъ, но малцина го живѣятъ. Срѣщате едного, виждате, че е веселъ. Защо? Пари има, задоволилъ е нуждитѣ си. На другия день срѣщате сжщия човѣкъ, но вече недоволенъ, тжженъ. Защо е недоволенъ? Нѣма вжглища, нѣма топли дрехи. Вие изваждате отъ кесията си една сума, давате му да задоволи нуждитѣ си, и той става веселъ. Коя е причината за смѣната на състоянието му? Ще кажете, че скръбъта на този човѣкъ се е превърнала въ радостъ,

защото Богъ го е посетилъ. Това не е право тълкувание. Защо не приемете, че и въ първия случай Богъ го е посетилъ? Богъ посещава човѣка и чрезъ страданията, и чрезъ радоститѣ. Ако се радвате на пълната кесия, вие трѣбва да се радвате и на набралия цирей. Ако се радвате на пробития и изтисканъ цирей, трѣбва да се радвате и на празната кесия. Право е човѣкъ да се радва, когато циреятъ се пукне, но добре е да не страда, когато кесията му е празна. Нечистата материя въ цирея може да причини голѣми пакости на човѣка, но мислите ли, че пълната кесия съ пари не може сжщо да му причини известни пакости? За да се справи съ мжнотиитѣ и страданията въ живота си, човѣкъ трѣбва да ги понася, както понася радоститѣ. Понеже се движи между полюси, между контрасти, човѣкъ трѣбва да заеме срѣдното положение и оттамъ да регулира нѣщата. Това значи, да си изработи такава философия, съ която да разрешава противоречията и мжнотиитѣ си.

Мнозина искатъ да бждатъ дебели, да иматъ запасъ отъ материя. Защо? Тѣ мислятъ, че като сж пълни, ще бждатъ здрави. Щомъ сж здрави, ще бждатъ щастливи. Тѣ не подозиратъ, че колкото повече излишна материя иматъ, толкова по-голѣми страдания ще иматъ. Не е въпросъ човѣкъ да си създава изкуствено мжнотии и страдания. Изкуственитѣ страдания ожесточаватъ човѣка, а естественитѣ го облагородяватъ и осмислятъ живота му.

Въ тѣхъ човѣкъ познава Божиитѣ пѣтища. Казвате: Не може ли да се живѣе безъ страдания? Не може. Доказано е, че колкото повече разумни страдания има човѣкъ, толкова повече знания и по-голѣма мъдростъ придобива, толкова повече се освобождава отъ ограничителнитѣ условия на живота. Казано е въ Писанието: „Блажени страдащитѣ“. За кои страдащи се говори въ този стихъ? За ония, които иматъ разумни страдания. Разумнитѣ страдания облагородяватъ човѣшкото сърдце, повдигатъ духа на човѣка, внасятъ разширение въ душата му. Ако поетѣтъ има разумни, естествени страдания, той може да напише такова стихотворение, което да повдигне цѣлото човѣчество. Обаче, ако страданията му сж неразумни, той се ожесточава и, вмѣсто да се повдига, озлобява се. Озлоби ли се, каквото и да напише, той ще внесе своята жлъчь въ душитѣ на читателитѣ си. Като знаете това, не избѣгвайте разумнитѣ страдания, които Богъ ви праща, но бждете внимателни, сами да не си създавате ненужни страдания.

За да се ползвате отъ разумнитѣ страдания и да не си създавате ненужни изпитания, спазвайте следнитѣ правила въ живота си: Не увеличавайте радоститѣ и страданията на никого. Не отнемайте радоститѣ и страданията на никого. Това сж две правила, които трѣбва да пазите, както къмъ себе си, така и къмъ другитѣ хора. Като дойдете до приложение на първото правило, кажете си: Достатъчно е

страданието, което е дадено на човѣка за деня, поне азъ да не го увеличавамъ. Достатъчно е и радостта, която му е дадена. Нека той я използва, както трѣбва, повече не му е нужна. Дойдете ли до второто правило, кажете си: Този човѣкъ страда. Ако Богъ му е изпратилъ това страдание, азъ нѣмамъ право да го отнемамъ. Той има сила да се справи съ него и да го използва за свое добро. Що се отнася до радостта му, пакъ нѣмамъ право да я отнемамъ. Ама радостта му била причинена отъ нѣкакво заблуждение. И така да е, пакъ нѣмамъ право да я отнемамъ. За предпочитане е човѣкъ да живѣе съ известно заблуждение, което му причинява малка радостъ, отколкото да му се отнеме тази радостъ и да остане душата му празна. Другъ е въпросътъ, ако, при освобождаване на човѣка отъ известно заблуждение, ти можешъ да внесешъ нѣщо ново, по-велико, съ което да запълнишъ душата му. Не можешъ ли да внесешъ въ душата на човѣка по-голяма радостъ отъ тази, която той има, ти правишъ престѣпление.

Като ученици, вие се готвите за работници на Божията нива. За да дойдете до това положение, вие трѣбва да излѣзете отъ болницата. Като излѣзете отъ болницата съвършено здрави, вие имате възможность да помагате на ближнитѣ си, да ги лѣкувате. Да лѣкувате единъ боленъ, това не значи, че трѣбва да му разказвате своитѣ опитности. Вашитѣ опитности сж само за васъ. Пжтътъ, по който

вие сте минали, се различава коренно отъ пътя на другитѣ хора. Искате ли и другитѣ хора да вървятъ по вашия пътъ, освенъ че нищо нѣма да придобиятъ, тѣ могатъ да се спънатъ. Искате ли да предадете нѣкоя ваша опитностъ, ще изнесете най-малкото отъ това, което сте преживяли. Ако пъкъ е нужно да я предадете изцѣло, предайте я точно, както сте я преживѣли, безъ никакви преувеличения. Когато попадне подъ влияние на щеславието си, безъ да иска, човѣкъ преувеличава своитѣ опитности и казва: Азъ видѣхъ ангелъ. — Какъви бѣше? — Не мога да кажа, но нѣщо свѣтло блесна предъ очитѣ ми. — Голѣма ли бѣше тази свѣтлина? — Като точка. Значи, отъ една свѣтла точка той създаде цѣлъ ангелъ. Може ли свѣщъта, която нѣкой човѣкъ носи, да каже, че представя самия човѣкъ? Силата на свѣтлината, която човѣкъ прѣска на пътя, по който върви, показва степенъта на неговата интелигентностъ. Човѣкъ не е нито въ свѣтлината на своя умъ, нито въ топлината на своето сърдце, нито въ силата на своя организъмъ. Човѣкъ е скритъ другаде. Къде е той, мжчно можете да отговорите на този въпросъ.

Следователно, проявитѣ на човѣка не опредѣлятъ още неговата сжщина. Тѣ не осигуряватъ неговото сжществуване. Можете ли да кажете, че житото въ хамбара осигурява живота на човѣка? Колкото и да се осигурява, съ това той не може да продължи живота си. Забелязано е, че колкото повече се осигу-

рява човѣкъ, толкова повече се приближава къмъ края на своя животъ. Смъртъта засѣга еднакво и осигурения, и неосигурения. Смъртъта засѣга еднакво и молящия се, както и онзи, който не се моли. Но все пакъ има известна разлика. Който се моли и уповава на Бога, умира спокоенъ, съ усмивка на уста, съ свѣтлина и съзнание въ себе си, че отива на по-добро мѣсто, отколкото е билъ досега. Той се намира въ положението на мома, която се жени за своя възлюбенъ. Тя напуска дома на майка си и на баща си, оставя ги да скърбятъ за нея, но знае, че отива на добро мѣсто, отъ което и тя, и тѣ ще бждатъ доволни. Който не се моли и не уповава на Бога, умира като затворникъ, постоянно пазенъ отъ стражари. Кое отъ дветѣ положения е за предпочитане: да умрете като булка, която е постигнала целта си и осмислила своя живогъ, или като затворникъ, лишенъ отъ свобода и свѣтлина?

И тъй, искате ли да живѣте и да умрете въ свѣтлина, изучавайте Божиитѣ закони, които не само азъ казвамъ, но и великитѣ хора на миналото и настоящето не преставатъ да проповѣдватъ за тѣхъ на човѣчеството. Като изучавате Божиитѣ закони и пѣтища, изучавайте и вашия животъ, както и живота на своитѣ ближни. По този начинъ ще видите, какъ се проявява Богъ въ живота на всички хора.

Когато казваме, че човѣкъ трѣбва да се движи по права линия, това не значи, че той не е свободенъ да направи нѣкакво отклоня-

ване надѣсно или налѣво. Отклоняването не означава още отдалечаване на човѣка отъ Бога. Това сж методи, по които човѣкъ постѣпва. Човѣкъ е свободенъ да постѣпва по различни начини. Както и да постѣпва, важно е да има положителни резултати. Свѣтскитѣ хора подѣржатъ правилото, като се срѣщатъ, да се усмихватъ. Това е единъ начинъ на отношение. Следва ли, обаче, когато хората се срѣщатъ, всѣкога да се усмихватъ? Представете си, че двама души се срещатъ въ тъмна, мрачна нощъ. Могатъ ли тѣ да се усмихнатъ единъ на другъ? Ако се срещнатъ презъ деня, а вънъ е много прашно, могатъ ли да се усмихнатъ? Значи, човѣкъ може да се усмихва при благоприятни условия.

Ние разглеждаме въпроса за отношенията на хората, съ цель да направимъ живота имъ приятенъ. Запримѣръ, всички хора, особено женитѣ, готвятъ, но не сж доволни отъ своето готвене. Защо? Тѣ сж усъвършенствували кулинарното изкуство, въпрѣки това сж недоволни. Недоволството имъ се дължи на факта, че гостбитѣ имъ лесно се вкисватъ. Както и да ги запазватъ, тѣ издѣржатъ най-много четири-петъ деня, когато гостбитѣ, които природата готви, издѣржатъ петъ-шестъ месеца. Каквото е различието между човѣшкитѣ и природни гостби, такова е различието и между човѣшкитѣ мисли и чувства и тия, които идатъ отъ Божествения духъ. Първитѣ сж временни, лишени отъ животъ, а вторитѣ — вѣчни.

и пълни съ животъ и енергия. Колкото повече човѣкъ се приближава къмъ Божественитѣ мисли, толкова животътъ му става по-приятенъ, толкова повече човѣкъ се облагородява и повдига.

Следователно, когато се движи по права линия, човѣкъ има възможность да се отклонява въ четири посоки: надѣсно, налѣво, нагоре и надолу. Да се отклони човѣкъ надѣсно, това значи, като върви въ правия пѣтъ, да разреши даденъ въпросъ съ ума си; да се отклони налѣво, това значи, да разреши даденъ въпросъ съ сърдцето си; да се отклони нагоре, това значи, да разреши въпроса съ своя висшъ умъ, съ разума си; и най-после, да се отклони надолу, това значи, да разреши въпроса отъ гледището на материалния животъ, въ който се намиратъ коренитѣ на злото. Значи, съ помощта на разумната дейность на ума и на сърдцето, човѣкъ слиза въ материалния свѣтъ да изучава злото като сила и принципъ въ свѣта. Това може да постигне човѣкъ само тогава, когато е далъ пѣтъ на идейното, на Божественото начало въ себе си.

Кога отваря човѣкъ сърдцето и ума си за Божественото? Когато живѣе споредъ великитѣ закони на Битието. Тогава човѣкъ е подобенъ на изворъ, който дава на всички. Когато Божественото съзнание въ човѣка се пробуди, той има какво да дава отъ себе си. Той е радостенъ и доволенъ. Обаче, докато разрешава въпроситѣ си отъ гледището на ума и на

сърдцето си, човѣкъ живѣе въ свѣта на радоститѣ и скърбитѣ, т. е. въ материалния животъ. Започне ли да решава въпроситѣ си отъ гледището на разумния или Божественъ свѣтъ, човѣкъ се качва горе, въ главата си, и тамъ се проявява. Отъ главата си, т. е. отъ клонетѣ на живота, човѣкъ слиза въ материалния животъ, въ коренитѣ на злото. Щомъ е далъ пжтъ на Божественото въ себе си, той лесно се справя съ злото. Въ материалния свѣтъ умътъ и сърдцето работятъ едновременно. Запримѣрь, ако човѣкъ трѣгне съ лѣвия кракъ напредъ, веднага следъ това дѣсната ржка излиза напредъ. Значи, сърдцето се проявява чрезъ лѣвия кракъ, а умътъ — чрезъ дѣсната ржка. И обратно: ако дѣсниятъ кракъ излѣзе напредъ, съ него заедно излиза лѣвата ржка. Това сж два метода, съ които човѣкъ работи въ материалния свѣтъ. Ако приложи двата метода и нѣма резултати, човѣкъ прибѣгва до третия методъ — приложение на висшия умъ. Той се отправя къмъ главата си, т. е. къмъ Божествения свѣтъ. Който не прилага тия методи, той огъва прѣститѣ на ржцетѣ си, стиска главата си и се обезсърдчава. Нѣма защо да стискате главата си. Тя не е диня, да опитвате, зрѣла ли е, или не. Погледнете къмъ ржцетѣ и краката си, повдигнете главата си нагоре, изправете се добре и кажете: Свѣтътъ е създаденъ разумно. Следователно, и азъ трѣбва да бжда разуменъ, да реша правилно въпроситѣ на своя животъ. Като гледате разумно на живота, виѣ

се свързвате съ възвишенитѣ сжщества, които ви идатъ на помощъ.

Днесъ много хора умиратъ преждевременно, защото не се движатъ. Човѣкъ трѣбва да прави движения, да движи всички мускули, всички стави на своя организъмъ. Сжщевременно той трѣбва да мисли върху нервната си система, която управлява всички органи на тѣлото му. Като спира вниманието си върху всички стави, върху всички удове на своя организъмъ, човѣкъ се свързва съ Божественото начало въ свѣта, което започва да работи върху него. По този начинъ, именно, Богъ въздействува върху разумнитѣ хора. Работете съзнателно върху силитѣ на своя умъ и на своето сърдце, да се свържете отъ една страна съ природата — майка на цѣлото човѣчество, а отъ друга — съ Божествения духъ — баща на човѣчеството. Това значи, да придобиете такива опитности, каквито сж имали великитѣ хора. Работете върху себе си спокойно, безъ напрежение, но не се подавайте на леността.

Сега ще ви дамъ едно правило, което трѣбва да спазвате. То се отнася до съня и почивката. Лѣгайте си рано, да се наспите добре и въ четири часа сутринта ставайте. Не се обръщайте на една и на друга страна въ леглото, но веднага ставайте. Следъ това измийте лицето си бързо, облѣчете се, прекарайте 10 — 15 минути въ размишление върху разумния животъ и започнете работата си. Ще кажете, че искате да поспите повече

да си починете. Почивката не се придобива чрезъ сънъ. Другъ начинъ има, по който човѣкъ може да си почине. Приложете това правило известно време, да видите, какви резултати ще имате. Щомъ го приложите, вие дохождате до съзнателна връзка съ силитѣ на разумната природа, които укрепватъ организмъ. Така човѣкъ ще кали волята си и ще постигне своитѣ желания. Волята е свързана съ духа на човѣка. Силната воля разбира силенъ духъ. Има ли силенъ духъ, човѣкъ е въ състояние да се справи съ всички болезнени състояния въ себе си, да изправи своитѣ погрѣшки.

Като ученици, вие трѣбва да работите съзнателно върху себе си, да извадете красиво, свършено лице. Лицето е свидетелството на човѣка. По него познавате, какво носи човѣкъ въ себе си, какво е изработилъ въ миналото и какво му предстои да изработи. По лицата на хората вие можете да четете, да разберете, какво носятъ тѣ въ себе си. Като разбирате хората, вие ще ги познавате и нѣма да се лъжете въ това, което тѣ представятъ. Невежиатъ човѣкъ се обезсърдчава, отчайва се и страда повече отъ учения. Защо? Защото не разбира хората, не знае законитѣ, които управляватъ живота. Той се разочарова на всѣка стѣпка. Учениятъ вижда нѣщата, както сж въ действителностъ, и не ги идеализира.

И тъй, стремете се къмъ разумнитѣ прояви, къмъ съзнателния животъ, въ който нѣма

голъми противодействия. Когато противодействията сж голъми, и страданията сж голъми. Като знаете това, избѣгвайте противодействията, които създаватъ излишни страдания. Като ученици, вие трѣбва да избѣгвате ненужнитѣ страдания и ненужнитѣ радости. Защо трѣбва да се радвате на печалбата отъ лотария, преди да сте провѣрили, кой билетъ печели? Ама нѣкой ви казалъ, че вашиятъ билетъ печели. Провѣрете номера на билета си и тогава се радвайте. Радвате ли се предварително, после ще скърбите. Сжщото се отнася и до скръбъта. Преди да разберете, какъ е станала една работа, не се подавайте на скръбъта. Гледайте на живота разумно, съ самообладание, да внесете нова вълна, новъ импулсъ въ себе си.

Задачата на всѣки човѣкъ, като ученикъ на Великата школа на живота, е да даде пътъ на Божественото начало въ себе си, което осмисля живота.

Т. м.

✱

2. Беседа отъ Учителя, държана на 6. юлий, 1924 г. — София.

Любовь и мисль

Свѣтътъ е създаденъ въ седемь дни. Първиятъ день отговаря на недѣлята. Човѣкъ пкъ е създаденъ въ шестия день, който отговаря на петъкъ — день на Венера, день на любовта. Следователно, човѣкъ трѣбва да благодари за своето създаване, но сжщевременно и да го оправдае. Човѣкъ е създаденъ въ деня на любовта, но не може да обхване Великата Божия Любовь. Той е възприелъ само часть отъ нея въ душата си, за да изпълни светото предназначение, за което е дошелъ на земята. Въ какво седи светото предназначение на човѣка? Въ придобиване на разумната любовь и свѣтлата мисль. Кой сж отличителнитѣ качества на разумната любовь и свѣтлата мисль? Разумната любовь обединява нѣщата. Въ нея нѣма никакво разединяване. Свѣтлата мисль изключва всѣкакво вкисване, гниене, ферментирание на нѣщата.

Какъ познаваме, кой човѣкъ живѣе въ разумната любовь, въ шестия день на Битието? Който живѣе въ шестия день, въ деня на любовта, забравя своитѣ лични интереси и се стреми къмъ едно: да приложи закона на любовта въ своя животъ. Той познава проявитѣ на разумната любовь, придобива нови, възвишени възгледи, които осмислятъ живота му.

Той има правилни отношения към Бога, към хората и към своята душа. Този човѣкъ наричаме човѣкъ на шестата раса — новият човѣкъ. Два елемента отличават новия човѣкъ от стария: разумна любов и свѣтла мисъл. Той малко говори, много работи. Обикновеният човѣкъ повече говори, по-малко работи, вследствие на което работитѣ му не вървят добре.

Казано е въ Писанието: „Който много говори, много грѣши“. Наистина, като се вслушвате въ говора на хората, виждате, че много думи не сж поставени на мѣсто, вследствие на което внасят нѣщо дисхармонично въ живота. Освенъ това, нѣкои думи сж груби, отрицателни и пораждат недоразумения между хората. Ето защо, добре е човѣкъ малко да говори. Като говори малко, и грубият човѣкъ минава за благороденъ. Една българска поговорка казва: „Говоренето е сребро, мълчанието — злато“. Като знаете това, вие трѣбва да работите надъ себе си, да се пробуди Божественото съзнание въ васъ. Щомъ Божественото съзнание се пробуди, човѣкъ се хармонизира напълно. Той носи Божия образъ въ себе си. За такъвъ човѣкъ се казва, че е създаденъ по образъ и подобие Божие. Докато човѣшкото, или нисшето съзнание работи въ васъ, вие сте неразположени, недоволни, груби, гледате мрачно на живота. Пробуди ли се Божественото съзнание въ васъ, вие ставате весели, разположени, доволни отъ живота, го-

тови на всѣкакви услуги и жертви за Бога. Малко нѣщо се иска отъ човѣка: да обърне мисълта си къмъ Бога, къмъ Великото начало въ свѣта. Каквато работа и да предприеме, човѣкъ трѣбва да се стреми къмъ придобиване на разумната любовъ и свѣтлата мисълъ. Безъ тѣзи елементи, каквото знание, каквато сила и да има, той не може да ги използва разумно.

Съветвамъ ви презъ тази година да дадете възможностъ на Бога да работи въ васъ, да уреди външния и вътрешния ви животъ. Страдате ли или се радвате, оставете всичко на Бога. Той е въ състояние да регулира енергиитѣ ви, да уреди вашитѣ работи. Да предоставите всичко на Бога, това значи, да хармонизирате силитѣ на своя организъмъ, да опредѣлите отношенията си къмъ Цѣлото и къмъ неговитѣ части. Ако не дадете ходъ на Божественото съзнание въ себе си, никаква хармония не можете да въдворите въ живота си. Каквито проповѣди да ви се държатъ, каквато философия и наука да изучавате, щомъ Божественото съзнание не е пробудено въ васъ, вие ще се намирате въ положението на богатъ човѣкъ, който има на разположение всичко, но стомахътъ му е разваленъ и не може да се ползува отъ богатата на своя животъ. Който е далъ ходъ на Божественото начало въ себе си, той е богатъ и здравъ човѣкъ. Богатиятъ и здравъ човѣкъ се ползува отъ всички блага на живота: отъ свѣтлината, отъ въз-

духа, отъ водата, отъ храната. Голѣмо е влиянието на чистия въздухъ върху човѣка. Като знаете това, дайте възможность на въздуха да прониква въ дробоветѣ ви, да внесе разширение въ дихателната ви система.

И тъй, помнете: човѣкъ е създаденъ въ шестия день, въ деня на любовта, заради което е нареченъ дете на любовта. Като дете на любовта, той трѣбва да оправдае грижитѣ, които майка му е положила и всѣки моментъ полага за неговото повдигане и развитие. Какъ ще оправдаете грижитѣ на своята майка? Какъ ще благодарите на любовта, която ви е създала? Какъ ще докажете, че сте чада на Бога на любовта? Като изпълните Неговата воля. Волята на Бога е да живѣете помежду си въ любовь.

*

3. Беседа отъ Учителя, държана
на 16. юлий, 1924 г. — София.

Топлината на живота

Съвременнитѣ хора говорятъ за мъчение, трудъ и работа и мислятъ, че ги разбиратъ. Това сж три състояния, презъ които минава човѣшкиятъ духъ. Това сж три велики науки, до които всѣки човѣкъ трѣбва да се домогне. Мъчението започва отъ физическия или материалния свѣтъ и се дължи на инертността на материята. Като не разбира свойствата на материята, запримѣръ, сцеплението, гъстотата ѝ, човѣкъ се натѣква на мъчнотии и противодействия. Достатъчно е единъ неорганизиранъ, инертенъ атомъ да падне върху човѣшкия умъ, за да произведе голѣма пертурбация. Това показва, че страданията на човѣка се предизвикватъ отъ микроскопически причини. Докато материята е инертна, човѣкъ неизбежно ще бжде изложенъ на мъчение. Като се мъчи, той постоянно се движи и по този начинъ размърдва материята, прави я активна.

Когато дойдемъ до труда, материята се проявява въ едно по-високо състояние — нейната разумностъ. Като се труди, човѣкъ произвежда топлина. Дето има топлина, тамъ се явява животъ. Топлината разреждава малко материята, прави я по-рѣдка. Работата пъкъ произвежда свѣтлина, която разреждава материята още повече. Следователно, като минава презъ

мжчение, трудъ и работа, човѣшкиятъ духъ произвежда движение, топлина и свѣтлина.

И тъй, човѣкъ не може да разбере живота, ако не познава законитѣ на движението, на топлината и на свѣтлината. Движението е свързано съ физическия свѣтъ, топлината — съ астралния, т. е. съ свѣта на чувствата, а свѣтлината — съ умствения, т. е. съ свѣта на мислитѣ. Когато изучава чувствата, човѣкъ дохожда до условията на числото две, до съединяване и разединяване на материята. Ако не може да съединява и разединява материята, човѣкъ нищо не може да постигне. Да съединявате и разединявате материята, това значи, да кжсате и хвърляте, да свързвате и развързвате нѣщата. Който не знае да кжса и хвърля, да плаща и заплаща, той трѣбва да търпи.

Първата задача на човѣка е да изучава законитѣ на топлината. Кажете ли нѣкой, че сърдцето му е студено, трѣбва да прави гимнастика, да раздвижи всички удове на организма си, да се усили кръвообръщението. Щомъ кръвообръщението се усили, и топлината се увеличава. Щомъ се увеличи топлината, и състоянието на човѣка се подобрява.

Като ученици, вие трѣбва да работите съ малкитѣ величини. Само по този начинъ можете да реализирате своитѣ идеали. Нѣкои мислятъ, че за реализиране на тѣхнитѣ идеали сж нужни голѣми работи. Не, съ колкото по-малки величини работи човѣкъ, толкова по-голѣми постижения ще има. Като работи съ малкитѣ

величини, човѣкъ постепенно се натѣква на своитѣ погрѣшки и задѣлжения, които започва редовно да изплаща. Ако не може да плаща на физическия свѣтъ, човѣкъ ще плаща въ духовния свѣтъ. Ако и тамъ не може да плаща, ще започне да се моли, да му се отговори по нѣкакъвъ начинъ, какво да прави, за да изплати дълговетѣ си. Като се моли, той ще срещне нѣкой беденъ, страдащъ човѣкъ, на когото ще помогне. Това, че е могълъ да облекчи положението на страдащия човѣкъ, ще му причини голѣма радостъ. Казвате: Колко време трѣбва човѣкъ да се моли? Молитвата може да трае отъ една минута до 24 часа. Докато се моли, човѣкъ трѣбва да бѣде напълно съсрѣдоточенъ, нищо да не чува и да не вижда около себе си. За нѣкои е невъзможно да се молятъ 24 часа, но за нѣкои е възможно. Който не може да се моли дълго време, ще се моли нѣколко минути, но пакъ ще бѣде съсрѣдоточенъ. Молитвата подразбира състояние на пълно концентриране на мисълта.

За да познаете живота въ неговитѣ проявления, ще започнете първо отъ движението, после ще отидете къмъ топлината и най-после къмъ свѣтлината. Не изучите ли проявитѣ на движението, на топлината и на свѣтлината, вие не можете да разберете живота. За да изучава живота, човѣкъ трѣбва да бѣде доволенъ. Доволството дава потикъ, импулсъ за работа. Недоволството прѣчи на човѣка да работи, да учи. Той е вѣтропоказателъ: днесъ мисли едно,

утре — друго. Човѣкъ трѣбва да има високъ идеалъ, да издържа на убежденията си. За това се иска характеръ. Безъ характеръ той не може да постигне идеалитѣ си, нито да издържи на своитѣ убеждения. Който има свещенъ идеалъ, той е съсрѣдоточенъ, вследствие на което може да се избави отъ мжнотиитѣ и злинитѣ въ живота. Когато изгуби идеала си, човѣкъ изпада въ униние и обезсърдчаване.

Какъ може човѣкъ да се насърдчи? Като се обезсърдчатъ, нѣкои търсятъ хора да ги насърдчаватъ, да имъ помагатъ. Колкото и да ви насърдчаватъ хората, това е външна помощъ. Ако днесъ ви насърдчатъ, на другия денъ пакъ ще се обезсърдчите. Следователно, истинското насърдчаване иде отъ Бога. И въ началото на живота, и въ края, човѣкъ намира насърдчение само при Бога. Какъ се изявява Богъ? Чрезъ хората. Въ това отношение хората сж удове на Божествения организъмъ. Всѣки човѣкъ е важенъ дотолкова, доколкото е свързанъ съ Божествения организъмъ. Щомъ напусне мѣстото си, той губи своето значение. Всѣка нишка отъ платното е ценна дотолкова, доколкото върши своята служба. Напусне ли платното, и копринена да е, тя нѣма значение, всѣки може да я тъпче. Значи, докато е свързанъ съ Божествения организъмъ, човѣкъ има цена. Откъсне ли се отъ Великия организъмъ на живота, той губи цената си и самъ се осжда на смъртъ.

Като ученици на живота, вие трѣбва да

се изучавате. Да се изучава човѣкъ, това значи, да изучава своитѣ отрицателни и положителни прояви. Ако се натѣкнете на гнѣва, на съмнението, на подозрението, на лицемѣрието, не се страхувайте, не ги отбѣгвайте. Като не иска да признае отрицателното въ себе си, човѣкъ затваря очитѣ си предъ него и се самоизлѣгва, че го нѣма въ себе си. Това е заблуждение. Човѣкъ трѣбва да гледа съ отворени очи и на отрицателнитѣ си прояви, както и на положителнитѣ. Щомъ се разгнѣви, той трѣбва да застане предъ гнѣва като ученъ естествоизпитателъ и да започне да го изучава: отде е дошълъ, защо го е посетилъ, какъвъ е произходътъ му, какви и кои сж родителитѣ му и т. н. Като се домогне до тия данни, ще го застави да плаща. Щомъ е ялъ и пилъ съ господаритѣ на свѣта, той трѣбва да плаща. Така трѣбва да постѣпва ученикътъ съ всички отрицателни прояви въ себе си, за да дойде до онова дълбоко вътрешно познаване, за което видниятъ грѣцки философъ е казалъ нѣкога: „Познай себе си!“

Мнозина бѣгатъ отъ погрѣшкитѣ си, отъ своитѣ отрицателни прояви, безъ да взиматъ въ внимание положението, че колкото повече бѣгатъ, толкова повече се натѣкватъ на тѣхъ. Натѣкнете ли се на нѣкоя погрѣшка, не бѣгайте, но гледайте на нея положително, като на проява, отъ която ще се учите. Това не значи, да бжде човѣкъ безразличенъ къмъ погрѣшкитѣ си, но трѣбва да се отнася съзнателно

къмъ тѣхъ. Докато се усъвършенствува, човѣкъ неизбежно ще грѣши. Не сж страшни погрѣшкитѣ; страшно е, ако човѣкъ не ги изправя. Като ги изправя, той се учи, придобива знания и опитности. Една отъ причинитѣ за погрѣшкитѣ на хората е отсъствието на топлина въ тѣхнитѣ чувства. По това, именно, хората се дѣлятъ на добри и лоши. За да бжде добъръ, човѣкъ трѣбва да има известно количество топлина въ себе си. На какво се дължи тази топлина? На чувствата. Нѣма ли нужната топлина, той не е добъръ. Както силата на богатия човѣкъ зависи отъ количеството на златото въ неговата каса, така и добротата на човѣка се опредѣля отъ количеството на топлината, която чувствата му произвеждатъ. Който може да използва топлината на сърдцето си за облагородяване на своитѣ чувства, той минава за сърдеченъ човѣкъ. Съ други думи казано: колкото по-голѣмо количество калории отъ топлината на сърдцето си можете да използвате, толкова по-голѣмо е благословението, което ви се дава.

И тъй, искате ли да бждете здрави, а чувствата ви нормални, вие трѣбва да изучавате законитѣ на топлината. Ако не познава законитѣ на топлината и не ги прилага, човѣкъ самъ ще се осакати. Каквито проповѣди да слуша, какъвто моралъ да му се проповѣдва, ако нѣма това знание, човѣкъ ще бжде кимвалъ, що дрънка. Христосъ казва: „Азъ съмъ виделината на свѣта“. Следователно, който мо-

же да превръща топлината въ свѣтлина, той може да каже като Христа: „Азъ съмъ виде-лина“. Така може да каже всѣки ученикъ на Божествената школа. Кога? Когато може да превръща топлината въ свѣтлина. Нѣмате ли това знание, нищо не можете да направите. Ще кажете, че имате знания. Много отъ знанията на съвременнитѣ хора сж посрѣдствени, но и резултатитѣ на тия знания сж посрѣдствени. Необикновенитѣ резултати изискватъ необикнове-ни знания. Съвременното човѣчество се нуждае отъ нови знания въ областта на възпитанието, на науката, на техниката, както и на общест-вения животъ.

Съвременнитѣ хора говорятъ за раждане-то на децата, за тѣхното възпитание, безъ да разбиратъ дълбокия, вътрешенъ смисълъ на въпроса. Лесно е да се говори, че детето пре-карва деветъ месеца въ утробата на майка си, че възприема много отъ нейнитѣ качества и т. н. Кой е раждалъ дете, както трѣбва, да знае, какво означава раждането? По този въпросъ не трѣбва да се говори. Той е свещенъ въ-просъ, върху него не се говори. Лесно е да ка-же земеделецътъ, че е посадилъ семена въ зе-мята, и следъ известно време тѣ израсли. Важ-но е, какво прави земята за израстването на тия семена. Ще кажете, че земята е майка на семената. Отъ своя страна, земята казва: Азъ не приехъ доброволно тия семена въ себе си, отвѣнъ ми ги натрапиха. Къде седи истината по-този въпросъ? Като разсждавате върху въ-

проса за раждането на детето и покълването на семената, ще дойдете до заключението, че нито жената може да се нарече майка на децата си, нито земята — майка на семената, които покълват от нея.

Следователно, единъ отъ важнитъ въпроси, до които човѣкъ трѣбва да дойде, е следниятъ: Може ли човѣкъ да се роди самъ? Самораждането е велика наука. Когато човѣкъ самъ се роди, тогава ще разбере, какво нѣщо е раждането; тогава ще разбере смисъла на живота. Очаквате ли други да ви раждатъ, вашата работа нѣма да върви добре. Очаквате ли на майка си и на баща си, тѣ да ви родятъ, вие ще бждете въ положението на дърво, което всѣки може да отсѣче. За какво ще употребите едно отсѣчено дърво? Отсѣченото дърво се употребява за дъски, за греди, които влизатъ въ строежа на човѣшкитъ кѣши. Тѣй щото, докато самъ не се роди, човѣкъ не може да говори за раждането. Докато не се слѣе съ Битието, човѣкъ не може да говори за любовта. Общението между две души, между двама млади, не е още любовъ. Любовта подразбира преминаване на великата, разумна енергия на Битието отъ едно състояние въ друго. Физическата близостъ между двама души не е Божественъ актъ, но търговска сдѣлка. Въ търговската сдѣлка, наречена отъ хората любовъ, ставатъ голѣми промѣни, въ които мнозина падатъ и ставатъ, разочароватъ се и отново се очароватъ. Съвременнитъ хора, млади и стари,

трѣбва да измѣнятъ своитѣ възгледи и разби-
рания за любовта. Дойдатъ ли до истинското
понятие за любовта, умътъ и сърдцето имъ
трѣбва да се изпълнятъ съ свещенъ трепетъ
къмъ всичко живо.

Сега, като се говори за любовта, хората
я свързватъ съ самоотричането. Наистина, Хри-
стосъ казва: „Който иска да бжде мой ученикъ,
той трѣбва да се откаже отъ себе си, отъ ба-
ща си и майка си, отъ живота си и да ме по-
следва“. Значи, ученикътъ, който люби Учителя
си, трѣбва да се самопожертвува. Ако е же-
ненъ, той трѣбва да напусне жена си и децата
си; ако не е жененъ, ще напусне майка си и
баща си и т. н. Въ очитѣ на разумнитѣ хора
това самоотричане минава за безумие. Оттукъ
излиза, че великитѣ работи се вършатъ отъ
безумни, извѣяни хора. А обикновенитѣ работи
се вършатъ отъ обикновени, трезви хора. Ка-
къвъ по-великъ актъ познавате отъ самопожерт-
вуването като вътрешенъ процесъ въ човѣка?

Като говоримъ за любовта, като великъ
козмически процесъ, имаме предъ видъ онази
любовъ, която ражда живота. Само новороде-
ниятъ, само онзи, който самъ се е родилъ,
разбира тази любовъ. Новораждането е процесъ
на новата култура. Значи, само новородилитѣ
се хора, само хората на шестата раса ще раз-
биратъ и прилагатъ любовта. Хората на ше-
стата раса сж хора на свободата, на безсмър-
тието. Тѣ сж носители на Божественото въ
свѣта, въ което нѣма измѣна, нито промѣна

И тъй, стремете се къмъ онази любовъ, която носи истинско знание, истинска свобода на човѣка. Докато дойде до тази любовъ, човѣкъ ще говори за знание, а ще проявява невежество; ще говори за воля, а ще проявява безволие; ще говори за свобода, а ще проявява насилие. Който прилага насилието, той мисли, че нѣщата ставатъ по механически начинъ. Въ механическитѣ действия нѣма развитие, а проявитѣ на любовта подразбиратъ развитие. Дето любовта присѣтствува, тамъ има растене и развитие. Да забиешъ единъ гвоздей, това е механически процесъ, въ който нѣма никакво развитие. Съ забиване на гвоздеи нищо не се постига.

Често хората се оплакватъ отъ неуспѣхи въ живота си. Защо понѣкога не успѣватъ въ работитѣ си? Една отъ причинитѣ за неуспѣха имъ се дължи на съмнението, което ги обхваща. Тѣ ту вѣрватъ въ нѣщо, ту се съмняватъ. Каквото и да правятъ, тѣ не могатъ да се освободятъ отъ съмнението. Съмнението показва, именно, че тѣ сж живи. Живиятъ човѣкъ може да се съмнява, а не умрѣлиятъ. Като се съмнява, човѣкъ губи; като вѣрва, той печели. Обаче, колкото сж необходими печалбитѣ, толкова и загубитѣ. Животътъ се изявява въ контрасти. Чрезъ съмнението човѣкъ се домогва до истината. Нѣкой се съмнява въ постѣпкитѣ на своя приятелъ. Като мине известно време, той започва да го разбира и се освобождава отъ съмнението. Така се съмняватъ хората и въ Бога, но въ края на краищата, или започ-

ватъ да вѣрватъ въ Него, или съвършено се провалятъ. Не се съмнявайте въ Бога! Ако съмнението дойде независимо отъ васъ, мислете, учете се, докато се домогнете до истината.

Основната мисълъ, която трѣбва да държите въ ума си, е следната: Изучавайте законитѣ на топлината. Безъ топлина животътъ не може да се прояви. Свободни сте и да не изучавате тия закони, но ще носите послѣдствията на непослушанието. Каквото направите сами, това ще ви ползува. За това е казано: Каквото правите съ другитѣ, това ще правятъ и съ васъ. Ако обичате, ще ви обичатъ; ако бждете добри, честни и справедливи къмъ другитѣ, и тѣ ще се проявяватъ къмъ васъ по сѣщия начинъ.

Като млади, прилагайте горнитѣ правила, за да постигнете желанията на своята душа. Обичайте, за да дадете възможность на Бога да се проявява чрезъ васъ. Отличителнитѣ качества на ученика сж: да обича и да има готовность къмъ възприемане на новото. Това го прави вѣчно младъ. Кажете ли нѣкой, че е старъ, това показва, че е на кривъ пътъ. Старъ е само мждрецътъ, който самъ разрешава въпроситѣ си. Кой отъ васъ разрешава въпроситѣ си самъ?

Желая ви да бждете вѣчно млади, да възприемате и прилагате великата истина въ живота и да сте готови на всички жертви за нея.

*

4. Беседа отъ Учителя, държана на
7 юлий 1924 г. — София.

Новото възпитание

Мжчно се дава банкетъ на сити хора.

Мжчно се говори на уморени хора.

Мжчно се говори на хората за новъ начинъ на възпитание. Каквото и да имъ се каже, не хваща мѣсто. Защо? Защото не сж изплатили дълговетъ си. Не давайте пари на заемъ на човѣкъ, който не е изплатилъ старитъ си дългове. Не давайте съветъ на болния, какъ да оре нивата си, докато още е на легло. Като оздравѣе и напусне леглото си, той самъ ще намѣри начинъ, какъ да изоре нивата си.

За да успѣвате въ живота си, носете въ ума си следната мисль: Природата обича простотата и чистотата. Колкото по-прости, т. е. по-естествени и чисти сте въ отношенията си, толкова по-близо сте до нея. Подъ думата „простота“ ние разбираме естествени, искрени отношения, които изключватъ всички ненужни прибавки къмъ нѣщата. Истината не се нуждае отъ никакви украшения, отъ никакви препоржки. Тя говори сама за себе си. Единственитъ, на които позволява да говорятъ за нея, сж Божията Любовь и Божията Мждрость. Значи, само любовта и мждростта могатъ да говорятъ за истината. Никой другъ нѣма право да се произнася за нея. Даже правдата нѣма право да говори за истината. Ще каже нѣкой,

че има право да говори за истината. Само онзи може да говори за истината, на когото любовта и мъдростта сж проговорили вече. Ако любовта и мъдростта не сж проговорили на човѣка, той нѣма право да се произнася за истината.

Съвременнитѣ хора говорятъ за възпитанието на младитѣ и търсятъ нови методи, съ които да си служатъ. Въ български езикъ думата „възпитание“ е съставена отъ предлога „възъ“ и глагола „питая“ — храня. Значи, да възпитавашъ човѣка, това подразбира, да го хранишъ. На грѣцки езикъ думата „възпитание“ означава ръководене на деца, т. е. да водишъ хорото. Кой човѣкъ не може да води хоро? И следъ това ще кажете, че всѣки човѣкъ може да възпитава. Да водишъ хоро и да възпитавашъ човѣка, не е едно и сжщо нѣщо. Играта не указва възпитателно влияние върху детето. Кой човѣкъ може да се възпитава? Здравиятъ, младиятъ човѣкъ се поддава на възпитание. Каквото и да прави, той все ще вземе участие въ играта. Заблуждение е отъ страна на религиознитѣ и духовни хора да мислятъ, че не трѣбва да играятъ. Духовниятъ животъ не изключва играта. Престане ли да играе, да се движи, човѣкъ заспива. Като заспи, той изпада въ заблуждението да мисли, че е дошълъ до състоянието на „нирвана“. Състоянието на нирвана не е сънно състояние. Играта е необходима, както за детето, така и за възрастния. Играта придава на духа бодростъ, живостъ,

схватливостъ, за да използува разумно условията, които му сж дадени. Каквито и да сж условията на човѣка, той не трѣбва да се срамува отъ тѣхъ, но трѣбва да ги използува разумно.

Съвременнитѣ педагози търсятъ специфични морални правила за възпитание на детето. Първото условие за възпитанието на детето е любовта. Искашъ ли да възпитаващъ детето, ти трѣбва да го обичашъ — нищо повече. Казано е въ Писанието: „Богъ е Любовь“. Значи, между душата на детето и Бога не трѣбва да допускате никого — нито майката, нито бащата, нито учителя. Допуснете ли нѣкого, като клинъ между детето и Бога, никакво възпитание не можете да очаквате. Това правило е отъ значение, както за детето, така и за възрастния. Всѣка душа трѣбва да се държи първо за Бога, Него да слуша, Той да му бжде възпитателъ.— Защо?—Защото само Богъ люби. Който люби, той възпитава. Дойде ли нѣкой да ви възпитава, нека стои вѣнъ, и оттамъ да дава своитѣ наставления, но въ никой случай не го допусчайте между Бога и вашата душа. Влѣзе ли като клинъ между човѣшката душа и Бога, той всичко ще развали. Ако майката е Богъ за детето, тя не трѣбва да позволява на когото и да е да влѣзе като клинъ между нея и детето ѝ. Майката трѣбва да съзнава положението и отговорността си като майка, като замѣстница на Бога. Съзнава ли това, Богъ ще се проявява чрезъ нея и ще я

учи, какъ да възпитава детето си. Следователно, поставете любовта като връзка между човѣшката душа и нейния възпитателъ и не се страхувайте. Любовта трѣбва да се постави като основа на живота.

Днесъ се прилагатъ множество нови методи за възпитание, но малко отъ тѣхъ даватъ добри резултати. — Защо? — Защото не всички сж изразители на истината. — Какъ ще познаемъ, кой методъ носи истината въ себе си? Истината освобождава и подмладява човѣшкия духъ. Следователно, предложатъ ли ви нѣкакъвъ новъ методъ за възпитание, не го приемайте, докато не разберете, носи ли освобождаване и подмладяване на човѣка. Да се подмлади човѣкъ, това значи, да се освободи отъ онази инертна материя въ себе си, която носи неджитѣ на миналитѣ вѣкове. Човѣшкиятъ духъ трѣбва да се освободи отъ инертното състояние, въ което е изпадналъ. Това значи, да се подмлади, да се новороди, да възкръсне. Тѣй щото, дали ще възпитавате децата, или ще се самовъзпитавате, всѣки човѣкъ трѣбва да е направилъ поне единъ микроскопически опитъ, да знае, какво очаква.

Мнозния препоръчватъ молитвата като възпитателенъ методъ. Можете да приложите молитвата като методъ за възпитание, но само за душата. Когато ви е тѣжко на душата, помолете се и вижте, какво влияние е указала молитвата ви върху вашия умъ и вашето сърдце. Ако съ молитвата вие можете да облек-

чите товара на ума и на сърдцето си, тя ви е помогнала. Обаче, ако не получите никакво облекчение, това показва, че молитвата ви не е приета. Молитвата е силна и се приема, когато положението ви е безизходно, когато никой не може да ви помогне. Докато мнозина могат да ви се притекатъ на помощъ, нека молитвата стои настрана, като резервенъ методъ. Добре е човѣкъ да се моли и постоянно да се моли, но истинско молитвено състояние не се дава всѣкога. Когато между двама добри приятели е произлѣзло нѣкакво недоразумение и никой не може да имъ помогне да се примирятъ, всѣки поотдѣлно трѣбва да се обърне къмъ Бога, т. е. къмъ любовта. Ако любовта застане между тѣхъ, тя ще ги примири. Молитвата, като великъ актъ на общение между човѣшката душа и Бога, всѣкога дава добри резултати.

Като не разбиратъ законитѣ на живота, майкитѣ и бащитѣ се възхищаватъ отъ децата си и ги наричатъ ангелчета. Ангелчета сж тѣ, но безъ крила. Като пораснатъ и се проявятъ, тогава родителитѣ виждатъ заблуждението си. Има ангели на земята, но тѣ сж рѣдко. На нѣколко хиляди деца едва едно отъ тѣхъ е ангелъ, който слиза на земята съ опредѣлена мисия, да ръководи хората. Нѣкои родители се възхищаватъ отъ тънцитѣ вежди на децата си, отъ малката имъ устичка, отъ малкитѣ имъ ушички и т. н. Тъкмо тѣзи белези говорятъ за неправилно развитие, за нѣщо лошо въ харак-

тера. Родителитѣ могатъ да не познаватъ нито френология, физиогномия, астрология, обаче, искатъ ли да знаятъ, какви заложби носятъ децата имъ въ себе си, ще се подаватъ ли на новитѣ педагогически методи, нека видятъ, обичатъ ли ги децата имъ. Това е първото условие за възпитание на детето. Ако детето обича родителитѣ си, то влиза въ положението имъ и цени всичко, каквото тѣ правятъ за него. Въ това дете е събудено Божественото, то може да се възпитава. Не е ли събудено още Божественото въ детето, то може да се дресира, но не и да се възпитава. Природата изпраща тѣзи деца на земята при неблагоприятни условия, да чукатъ камъни, да копаятъ руди, да оратъ земята, за да изпитатъ горчивинитѣ на живота. На благороднитѣ и напреднали души природата дава по-благородни задачи.

Изобщо, природата възпитава своитѣ деца съ години, като прилага къмъ тѣхъ различни методи, по-сурови и по-меки. Тя си служи съ по-сурови методи, когато иска да смекчи характера имъ, да сломи тѣхната упоритостъ. Не се възпитава лесно човѣкъ. Задачата на природата не е да унищожи човѣка, да го стрие на прахъ, но да го възпита. Нѣкой човѣкъ и да го стриешъ на прахъ, пакъ си запазва грубото, горчиво и люто естество. Пиперътъ и на прахъ да го стриешъ, пакъ пиперъ си остава. По-лошъ става, но не по-добъръ. Ако го хвърлишъ въ очитѣ на хората, голѣма

пакостъ причинява. Като се натъквате на нѣкои лоши характери, на мъже или на жени, казвате: Ялъ ли си попарата на жена? Ялъ ли си попарата на мъжъ? Зависи, на каква жена, или на какъвъ мъжъ сте попаднали. Всички мъже и жени не сж еднакви. Страшно е да попаднете въ рждетѣ на човѣкъ, въ когото Божественото съзнание още не е пробудено.

Сега азъ говоря за голѣмитѣ деца, за мъжетѣ и за женитѣ. Обаче, каквито сж голѣмитѣ деца, такива сж и малкитѣ. Мъжътъ, като по-силенъ отъ жената, мисли, че има право да си служи съ закона на пржчката и я прилага на общо основание. Тя мълчи, не роптае, не се противопоставя. — Защо? — Слаба е. Вечерта, когато мъжътъ заспи, тя връзва рждетѣ и краката му съ вжже, набива го добре и му казва: Разбирашъ ли сега и ти този законъ? Втори пътъ ще ми давашъ ли такъвъ урокъ? Ако ти не бѣше ме билъ, и азъ нѣмаше да те бия. Ти ме научи на този законъ. За това е казано въ Писанието: „Съ каквато мѣрка мѣришъ, съ такава ще ти се отмѣри“. Нѣма по-великъ методъ за възпитанието на детето и на възрастния отъ закона на любовта.

Като ученици, вие трѣбва да приложите закона на любовта и съ него да работите. Мнозина казватъ, че хората могатъ да се изправятъ съ съвети, съ проповѣди. Днесъ много се говори и проповѣдва на хората, но въпрѣки това не се изправятъ. Когато първитѣ човѣци въ рая проявиха своето непослушани

Богъ ги изпжди въ свѣта да копаятъ, да оратъ и да сѣятъ, но тѣ пакъ не се изправиха. Като видѣ, че и съ изпжждане свѣтътъ не се възпита, Богъ приложи единъ отъ най-силнитѣ методи за възпитанието му, а именно — законътъ на любовта. Нѣма сила въ свѣта, която може да противодействува на любовта. И най-упорититѣ духове отстъпватъ предъ любовта. Значи, следъ като всички методи за възпитанието на човѣка се указали слаби и безрезультатни, Богъ приложилъ любовта като най-мощень методъ. Коя любовъ е приложилъ Богъ? Той е приложилъ онази любовъ, която прави човѣка малъкъ, доволенъ отъ всичко, което му е дадено, отстъпчивъ и готовъ всѣки моментъ да изправя погрѣшкитѣ си. Този човѣкъ може да бжде и пръвъ, и последень. Той не търси човѣшко право, нито човѣшка слава. Щомъ люби, той носи въ себе си и славата, и величието. Тѣй щото, искате ли да бждете истински педагози, приложете любовта като единъ отъ новитѣ и мощни методи при възпитанието.

Съвременнитѣ учени и педагози прилагатъ различни методи за възпитание на младото поколение, но въ края на краищата не получаватъ голѣми резултати. — Защо? — Има нѣщо, което куца въ тѣхнитѣ методи. Като не успѣватъ, тѣ бързатъ да се оправдаятъ съ условията. Въ това отношение тѣ изпадатъ въ положението на десеттѣ животни, които взели участие въ конкурсъ за надбѣгване, но, като не успѣли, обвинили условията.

Ще предамъ накратко съдържанието на тази басня. Двама царе избрали по десетъ животни отъ царството си — охлювъ, ракъ, заякъ, лисица, вълкъ, мечка, лъвъ, тигъръ, орелъ и маймуна, които да се конкуриратъ въ бързина. За тази целъ билъ опредѣленъ день и часъ, когато животнитѣ ще се явятъ предъ специална комисия, която ще даде първа премия на онова животно, което стигне първо. Животнитѣ на едното царство се различавали отъ животнитѣ на второто царство по бързина, но, въпрѣки това, нито едно отъ тѣхъ не могло да стигне на време на опредѣленото мѣсто, въ опредѣления день и часъ. Всѣко животно се оправдавало за неуспѣха си по своему. Запримѣръ, охлювътъ казвалъ: Азъ съмъ много бръзъ, но въ влажно време. Дайте ми влага, да видите, колко бързо се движа.

Този примѣръ се взима като символъ за всички съвременни методи, които се прилагатъ при възпитание на младото поколѣние. Единъ отъ методитѣ е методътъ на охлюва, другъ — на рака, трети — на лисицата, на тигъра, на мечката и т. н. Охлювътъ казва: Има време за всичко, нѣма защо да се бърза. Ракътъ пъкъ казва: Нѣма защо да се върви напредъ, и назадъ може да се върви. Каквито методи да прилагате за възпитанието на младежъта, резултатитѣ сж слаби. Тѣ не могатъ да въздействуватъ върху естественитѣ неджзи на децата. Причинитѣ на тия неджзи се криятъ въ мозъка на човѣка. Следователно, да въздействи-

вате върху детето, това значи, да познавате човѣшката глава въ подробности. Съвременнитѣ хора не познаватъ още истината. Тѣ се стремятъ къмъ нея, но не могатъ още да я придобиятъ. Съвременниятъ човѣкъ не може да си служи съ истината. Защо? По естествената причина, че органътъ за възприемане и предаване на истината въ него не е развитъ.

Следователно, докато човѣкъ не възстанови първичното, здравословно състояние на своитѣ органи, той не може да си служи съ тѣхъ. Най-ценното нѣщо за човѣка е неговиятъ мозъкъ. Всички центрове на мозъка трѣбва да бждатъ въ нормално състояние. Ако мозъчните центрове на детето не сж въ нормално състояние, задачата на възпитателя се свежда, именно, къмъ това, да прилага такива методи, чрезъ които да възстанови нормалното състояние на тия органи. Когато възпитава детето си, майката трѣбва да си служи и съ мекъ, и съ строгъ говоръ. Отъ време на време тя трѣбва да създава ~~мжнотии~~ на детето, чрезъ които да го застави да мисли. Колкото и да е слаба мисълта на човѣка, тя развива мозъчните центрове. Обаче, отъ любовъ къмъ децата си, майкитѣ ги ограждатъ отъ мжнотии и страдания. Тѣ искатъ децата имъ да бждатъ здрави, силни, безгрижни, обаче, природата не търпи това. Тя има грижа не само за хората, но и за животнитѣ. Запримѣръ, за да предпази животнитѣ отъ опасноститѣ на живота,

тя е вложила страха въ тѣхъ като предпазителна мѣрка.

Страхътъ е вложенъ и въ човѣка. Докато съвѣстътъ въ човѣка не е развита, страхътъ е необходимъ за него. Той го предпазва отъ престѣпления. Като не знаятъ това, майкитѣ се стремятъ да освободятъ децата си отъ страха. Ако детето на нѣкоя майка е страсливо, тя го води при баби и лѣкари, да го лѣкуватъ. Обаче, ако съвѣстътъ на това дете не е развита, щомъ се освободи отъ страха, то започва да върши престѣпления. За да не стане престѣпникъ, не го освобождавайте отъ страха преждевременно. Казано е въ Писанието: „Страхътъ отъ Господа е начало на мъдростъта“.

И тъй, страхътъ е основа, върху която лежи възпитанието на децата. Страхътъ предпазва детето отъ погрѣшки и престѣпления. Човѣкъ преживява не само свои състояния, но и чужди. Въ единъ день само човѣкъ може да мине презъ състоянията на стотици и хиляди хора. Иначе не може да се обясни, какъ въ единъ мекъ, миролюбивъ човѣкъ се явява желание да бие, да наказва близкитѣ си. Това не е негово състояние. Този човѣкъ се е подалъ на течението, по което се движатъ воинственитѣ хора. Понѣкога нѣкой лошъ, грубъ човѣкъ се проявява като добритѣ хора. Тази проява не е негова. Той е влѣзълъ въ течението на добритѣ хора и се проявява като тѣхъ. Ето защо, всѣки трѣбва да знае, кои състояния сж

негови и кои чужди. Възможно ли е добриятъ човѣкъ въ единъ день да стане лошъ и лошиятъ въ единъ день да стане добъръ? Срѣщате единъ добъръ човѣкъ, като ангелъ, но следъ нѣколко часа го виждате погрознѣлъ, съ помраченъ погледъ. Къде отиде ангелската му доброта? Може ли диамантътъ да стане вжгленъ? И при най-лошитѣ състояния добриятъ човѣкъ си остава добъръ. Ще кажете, че и добриятъ човѣкъ грѣши. Това е другъ въпросъ. Нѣма човѣкъ въ свѣта, който да не грѣши. Въ развитието на човѣка погрѣшките представлятъ излишъци, които служатъ за наторяване. Каже ли нѣкой за себе си, че никога не грѣши, ние го наричаме „задъненъ човѣкъ“. Това дете, което върши и погрѣшки, и добри дѣла, е по-благонадежно отъ онова, което не върши нито добро, нито зло. Последното наричаме „психически задънено“. Отъ него нищо не може да се очаква.

Тѣй щото, погрѣшките на хората сж резултатъ на неасимилирана енергия. Това не значи, че човѣкъ трѣбва да грѣши. Обаче, колкото и да се пази отъ погрѣшки, като работи, човѣкъ неизбежно ще грѣши. Като грѣши, той трѣбва да изправя погрѣшките си и да се учи отъ тѣхъ. Коя домакиня, като готви, не цапа тенджеритѣ и тиганитѣ? Невъзможно е домакинята да готви, и сждоветѣ ѝ да оставатъ чисти. Ако сждоветѣ ѝ сж чисти, това показва, че тя не е готвила. Какво трѣбва да правите съ нечиститѣ си сждове? Ще ги измиете до-

бре съ топла вода и сапунъ. Като ги измиете, ще видите, какво е тѣхното естество.

Като ученици, вие трѣбва да бждете благоразумни, да не се самоосжждате. Ако хората ви сждятъ, вие трѣбва да се вслушвате въ тѣхната сждба. Обезсърдчавайте се, безъ да се обезсърдчавате. Гнѣвете се, безъ да се гнѣвите. Изобщо, дойдете ли до отрицателното, проявявайте го привидно, като на театъръ, безъ да влагате себе си, сърдцето си въ него. Дойдете ли до доброто, проявявайте го отъ все сърдце. Цѣлото ви сжщество трѣбва да взима участие въ правене на добро. Каквото добро и да направите, никога не мислете, че много сте направили. Нѣкой вдигналъ 50 клгр. тежестъ. Трѣбва ли да се чудите на това? Дѣдо му вдигалъ сто килограма. Бждете доволни и на 50-тѣ килограма. Ще дойде день, когато ще вдигате повече отъ сто килограма. Човѣкъ трѣбва да бжде смиренъ, да благодари и за най-малкото добро, което въ даденъ случай може да направи. Ще кажете, че ако въ проявитѣ си човѣкъ не е великъ, душата му поне е велика. Наистина, велика е човѣшката душа, но тя не се е проявила още. Днесъ тя приготвя условия за своето проявление. Сегашниятъ човѣкъ не е готовъ да прояви душата си. Докато човѣкъ не даде пътъ на Божественото начало въ себе си, душата не може да се прояви. Тя чака своето време, както пшпката чака слънчевитѣ лжчи, да се разцѣвти.

Сега, като говоримъ за новото възпитание, имаме предъ видъ новитѣ методи. Единъ отъ новитѣ методи за възпитанието на децата е да ги възпитавате на сънъ. Направете опитъ, да извикате при себе си ученицитѣ си, когато спятъ. Ако въ сънното си състояние тѣ могатъ да се свържатъ съ съзнанието на своя учителъ, отъ тѣхъ може да се очаква нѣщо добро. За ония ученици, които въ време на сънъ не могатъ да се свържатъ съ съзнанието на учителя си, казваме, че нѣматъ будно съзнание. Така всѣки учителъ може да провѣри будността на съзнанието на ученицитѣ си, за да знае, какъ трѣбва да постѣпва съ тѣхъ. Само ония ученици могатъ да възприематъ учението на своитѣ учители, на които съзнанието е будно вечеръ, въ време на сънъ. Не е ли будно съзнанието имъ вечеръ, отъ тѣхъ нищо не може да се очаква. Този методъ е приложимъ не само при възпитанието, но и при други случаи. Запримѣръ, ако искате да узнаете, можете ли да работите успѣшно съ своя приятелъ, извикайте го на сънъ при васъ. Ако се отзове на поканата ви, работитѣ ви ще вървятъ добре; ако не се отзове, между васъ нѣма разумна връзка.

И тъй, за да възпитавате детето си, или своя ученикъ, между вашето съзнание и неговото трѣбва да има три допирни точки: на физическия, на духовния и на Божествения свѣтъ. Ако съзнанието на детето не е будно на физиче-

ския свѣтъ, отъ него нищо не може да стане. Това дете зависи отъ условията: ако условията сж добри, и детето е добро; ако условията сж лоши, и детето е лошо. Човѣкъ трѣбва да се издигне надъ условията, да стане тѣхенъ господарь. Само човѣкътъ на любовта може да бжде господарь на условията.

Следователно, искате ли да възпитаваме нѣкого, приложете любовта като великъ факторъ, като велика сила въ свѣта. Да възпитавашъ нѣкого, това значи, да го любишъ съ всичкото си сърдце и душа. Въ вашето лице той трѣбва да вижда човѣкъ, на когото да се довѣри напълно, за да приеме и приложи всичкитѣ му съвети.

Следъ свършване на събора, на всички ни предстои една екскурзия до върха Мусала, да подишаме чистъ въздухъ, да се обновимъ и да благодаримъ на Бога за всичко, което ни е далъ досега. Като се върнемъ отъ Мусала, всички да започнемъ нова, интензивна работа. Новата работа подразбира приложение на любовта. Работете съ любовъ, за да имате резултати.

Като ученици, съветвамъ ви да бждете вѣрни на великия законъ на любовта, т. е. на

Бога, Който ви е призовавъ на работа. Не оставяйте да се вмъкне нѣкой като клинъ между вашата душа и Бога. Вѣрвайте, че вашитѣ добри желания ще се изпълнятъ.

Т. м.

*

5. Беседа отъ Учителя, държана на
7 юлий, 1924 г. — София.

Съдържание

	стр.
1. Да възлюбишъ	4
2. Правилно разбиране на природнитѣ дей- ствия	29
3. Любовь и мисль	48
4. Топлината на живота	52
5. Новото възпитание	63